

J O U S I M A L L I S T O

nuodesta toiseen Hoyt-jousilla on pysytty kilpajousiammunnan ylimmällä huipulla. Hoyt-ampujat eri puolilta maailmaa ottivat Dubaissa ammutuissa jousiammunnan maailmancupin loppukilpailuissa taas todella useita mitalisijoja! Uudet vuoden 2008 Hoyt-jouset ovat jo nyt kaupan, joten milloin sinä liityt Hoytin voittoisaan ampujatiimiin 🤈

510€

Nexus Tähtäinjousi

SHOYT

38 Pro -taljajousi

Jänneväli: 7 3/4" Iskuteho: 306 fps

900€

ProElite -taljajousi Pituus: 37,5 tuumaa akselista akseliin

040€

Läpiampuva

SHOYT Katera -taljajousi Iskuteho: 330 fps!!! Pituus: 33 tuumaa

akselista akseliin

Jousiampuja

Minulla oli haaveita!

Puheenjohtajalta

SJAL:n syksyn liittokokous, joka pidettiin Ratina-stadionin kokoustiloissa 13.10. valitsi SJAL:lle puheenjohtajaksi kaudelle 2008-9 kansanedustaja Markku Pakkasen Anjalankoskelta. Kansanedustaja Pakkasella ei ole jousiammuntataustaa, joten hänellä on mahdollisuus katsoa lajiamme vähän eri näkövinkkelistä kuin kaikki edelliset puheenjohtajat tähän asti. Hänellä ei siis ole lajimme historian aiheuttamia rasitteita, joten hänellä on varsin hyvä tilaisuus tehdä ennakkoluulotonta työtä lajimme hyväksi.

Toivon, että kaikki jousiampujat eri seuroissa auttavat kansanedustaja Pakkasta kaikin mahdollisin tavoin hänen haastavassa, uudessa työssään urheilulajimme johtajana. Lähtökohdat tälle työlle ovat kohtuullisen hyvässä kunnossa; talous on tasapainossa, valmennus on organisoitumassa uudelleen ja lajin harrastajien määrä on hienoisessa nousussa.

Haaveenani oli saada lajille lisää rahaa

Kun minut valittiin ensimmäistä kertaa SJAL:n puheenjohtajaksi vuonna 1999 oli lajimme monessa mielessä melkoisen pysähtyneessä tilassa. 1980 ja 1990-lukujen välinen aika oli suomalaisen huippujousiammunnan vedenjakaja-aikaa. Urheilun rahoituksesta vastaava Opetusministeriö tiukensi lamavuosia edeltäneistä tuhlailun vuosista pelästyneenä myös niitä perusteita, joilla yhteiskunta jakaa tänä päivänä rahaa urheilun tukemiseen. Rahan saamiseksi ei meille enää riittä vain se, että menneinä vuosina on lajimme saanut arvokilpailumenestystä maailmalta. Lajiliitoille osoitettaville rahoille vaadittiin nyt selvää urheilullista menestystä, tarkkoja lukuja harrastajien lukumäärästä ja rahoituksen yhdeksi selkeäksi pääpainopisteeksi on muodostunut vähitellen Nuori-Suomi-liikkeen

syntymän jälkeen nuorten lukumäärä lajin parissa. Talouskriisi yllätti SJAL:n vuonna 1999. Laji oli menneinä vuosina velkaantunut hiipuvassa tulorahoituksessa reilut puolimiljoonaa markkaa elämällä vuosien varrella yli varojensa ja SLU:n venyvällä luotolla. Laji joutui johdollani tiukkaan talouskuuriin, joka onnistuikin varsin hyvin! Varsinainen haasteeni oli saada lajin ulkoinen kuva nopeasti sellaiseen kuntoon, että se voisi saada tuekseen sponsoreita liike-elämästä. Tämä lajin aloittamani imagollinen uudistustyö osoittautui varsin vaikeaksi, sillä harrastajakunta oli tyytyväinen niin lajin menneisyyteen kuin nykytilaankin.

Kaikki lajia modernisoiva kehitystyö koetaan yhä turhaksi ja joutavaksi hienosteluksi! Jousiammunta on yhä kahdeksan vuotta myöhemmin mielestäni aivan liian monessa menneisyytensä ympärillä tapahtuvaa puuhastelua, eikä nykyajassa tapahtuvaa modernia urheilua. Kaikki kuitenkin ovat toisaalta kuitenkin sitä mieltä, että liiton on kyettävä rahoittamaan eri aselajien parhaille kansainvälisiin kilpailuihin osallistuminen, matkustaminen ja majoittuminen. Rahaa tarvitaan lajiin lisää. Ja Paljon! Jotta tämä olisi mahdollista, on suomalaisten jousiampujien yksinkertaisesti herättävä siihen todellisuuteen, ettei lisää rahaa laiille tule vhteiskunnalta. vaan sitä on etsittävä muualta. Jousiampujien on jatkossa hyväksyttävä lisääntyvä kaupallisuus ja markkinointihenkisyys rahoituskeinokseen.

Haaveenani oli saada lajille lisää näkyvyyttä

Jousiampujat haluavat kaikessa mahdollisimman paljon yksilöllistä vapautta; säännöt eivät saa velvoittaa, liitto ei saa pakottaa ja seuratkin ovat olemassa heille vain ammuntapaikkojen ylläpitäjinä. Tämä vapaa-ajattelu ei vie lajia tulevaisuudessa enää eteenpäin, sillä lajikuvamme on vanhanaikainen, köyhän kurja, eikä siinä ole tarpeeksi nykyajan vaatimaa kaupallisuutta ja kilpailuhenkisyyttä. Viimeisen kerran pyydän teitä kaikkia tässä vielä miettimään millaisin muutoksin saamme yleisön ja median innostumaan lajistamme ja sitä kautta myös yritysmaailman kiinnostumaan lajimme tukemisesta taloudellisesti? Minä halusin puheenjohtakausillani modernisoida lajiamme nopeaan tahtiin, laji ei halunnut!

Haaveenani oli saada lajille lisää huippuja

Vaikka viimeisten kahdenkymmenen vuoden aikana on lajillamme ollutkin monia kansainväisestikin noteerattuja huippuampujia, on huippuampujiemme määrä aina ollut varsin pieni. Kulloinkin hallitsevien huippujen takana ei ole ollut juurikaan keitään muita. Sekä liiton, että seurojen valmennuksen teho ja taso on ollut varsin kirjavaa, joten on oikeastaan vain sattumaa ja hyvää tuuriäa, että ne ovat tuottaneet Suomelle hyviä jousiampujia. Henkilökohtaisen valmennuksen tarpeellisuuteen ja tehokkuuteen ei juuri kukaan ole, ainakaan toistaiseksi, uskonut yksilölajissamme. Maailmalla kuitenkin otetaan jousiammuntahuippuvalmennus varsin tosissaan, joten myös meidän on vähitellen niin tehtävä, jos haluamme menestyä! Seuroissa tapahtuvasta alkeiskoulutuksesta kaikki lähtee. Jo jousiammunnan alkeet on opetettava huolellisesti ja järjestelmällisesti, jotta henkilökohtaisten valmentajien on mahdollisuus jatkossa

Jousiampuja

Suomen Jousiampujain liiton jäsenlehti

auttaa valmennettaviaan heidän urheilu-urallaan eteenpäin ilman turhaa ja usein varsin aikaavievää muutostyötä väärinopitun perustekniikan korjaamiseksi.

Haaveenani oli saada lajillemme lisää huippuja, jotka olisivat myös idoleja ja innostajia nuoremmille. Tänään huippuampujiemme määrä on ohuempi, kuin koskaan! Nousu takaisin huipulle on toivottavasti jo alkanut, sillä henkilökohtaisten valmentajien koulutus on parhaillaan jo hyvässä vauhdissa ja jousiammunnan valmennuksesta puhutaan nyt Suomessa enemmän kuin aiemmin.

Haaveenani oli saada lajille lisää julkisuutta

Ilman, että sillä on menestyviä urheilijoita, ei mikään laji voi saada positiivista mediajulkisuutta! Lajimme alkaa olla imagoltaan jo siinä kunnossa, että median kehtaa kutsua seuraamaan SM-kilpailuja, mutta kansallisista kilpailuista en ole niinkään varma! Vieläkin varsin moni tavallinen kilpailu Suomessa on järjestelyiltään niin heikolla tasolla, ettei niitä voi hyvällä tahdollakaan sanoa nykyaikaiseksi urheilutapahtumaksi. Huonosti, epäurheilijamaisesti pukeutuvat osallistujat, epämääräiset ja epäsiistit kellariradat, hoitamattomat ja rappeutuvat ulkokentät mädäntyvine haltextaustoineen eivät anna lajistamme kovinkaan houkuttelevan urheilullista kuvaa medialle eikä myöskään mediast liioin niitä seuraaville. Laji-imagon on yhä edelleenkin parannuttava, mikäli tosissamme haluamme saada lisää mediaseksikkyyttä lajillemme.

Ulkoisen kuvamme kiinnostavana urheilulajina on parannuttava nopeaan tahtiin. Ehkä ainoa asia minkä imagon saralla sain puheenjohtajakausillani läpivietyä oli se, että nykyään kilpailuissa on jo lähes kaikilla yllään oman seuransa edustuspaita!

Haaveenani oli saada lajille lisää avoimmuutta

Tässä varmaankin epäonnistuin pahiten, sillä sen sijaan, että olisin saanut tiedonkulun tehostumaan, taisin saada sen todellisuudessa lähes tyrehtymään. Henkilökohtaisesti olin sitä mieltä, että liittohallituksen päätökset olisi pitänyt olla kaikkien luettavissa netistä. Koska kentän ja hallituksen näkökannat olivat useimmiten varsin erilaiset, ei liittohallitus hyväksynyt ajatteluani, vaan se halusi pitää

kokouksien pöytäkirjat poissa netistä.

Jousiampujalehti oli ollut vuosien satossa liiton lähes ainoa virallinen tiedotusväline, mutta entistä elävämpien ja ajantasaisempien nettisivujen avaaminen puheenjohtajakaudella on ollut varmaankin tehokkainta tiedottamista kautta aikojen. Halusin sivuille myös chatin, jossa jäsenistö voi kysellä apua ja ilmaista mielipiteitään. Chatistä muodostui valitettavasti lähes pelkästään sättimisareena, eikä kuten olin alunperin tarkoittanut monipuolinen tiedonvaihdon kanava.

Haaveenani oli saada myös seuroihin lisää jäseniä

Kun itse aloitin jousiammuntaharrastukseni vuonna 1983, oli SJAL:ssa yli 3000 jäsentä. Nyt meitä on noin 2000. 1000 jäsentä on kadonnut seurojen vahvuuksista parissa vuosikymmenessä. Osan häviäminen selittyy sillä, että seurojen jäsenrekistereissä oli valtava määrä sellaisia jäseniä, jotka olivat jo aikoja sitten lopettaneet, eivätkä seurat luonnollisestikaan halunneet maksaa heistä turhia jäsenmaksuja liittoon, osa sillä että kun jäsenmaksut seuroissa alkoivat pikku hiljaa nousta, he eivät enää jatkaneet seurojen jäseninä.

Jotta niin SJAL:n jäsenseurojen, kuin myös SJAL:inkin olisi helpompi tulla taloudellisesti toimeen, olisi varsin toivottavaa, että Suomessa olisi harrastuksestaan maksavia jousiampujia enemmän! Haaveenani oli siis saada olosuhteet

niin seuroissa kuin liitossakin niin hyvään kuntoon, että jäsenmäärät kaikkialla lähtisivät uuteen nousuun. Oman seurani Arcuksen nykyinen puheenjohtaja Mika Savola kuitenkin aina muistutti minua siitä, ettei toiminnan kannalta määrä ole tärkeintä, vaan jäsenistön aktiivisuus.

Haaveenani oli saada myös seuroille lisää rahaa

Niiden, jotka yhä haaveilevat menneistä, kultaisista ajoista, jolloin seurassa kaikki tehtiin talkoovoimin kannattaa pysähtyä hetkeksi katsomaan kunnolla ympärilleen! Maailma on muuttunut. Palvelu pelaa. Kaikki maksaa. Jousiammuntaseuralle maksettavat rahat on yhä edelleen aivan liian vähäiset A) jotta sen jäsenyys olisi hienoa, B) jotta sen suorituspaikat voidaan pitää ilman talkootyötä tämän päivän ihmisten vaatimuksia vastaavassa kunnossa, C) jotta seuralla olisi riittävästi varoja kyetäkseen hoitamaan alkeiskoulutuksen ja hankkimaan kunnolliset alkeisharjoitteluvälineet, D) jotta se kykenisi antamaan niille jäsenilleen, jotka tekevät yötäpäivää tarvittavaa organisaatiotyötä edes jonkinlaiset bensarahat ja E) jotta seuran ei tarvitsisi yrittää kaikin tavoin yrittää kiertää liitolle meneviä, sen toiminnan kannalta tuiki tärkeitä jäsenmaksuja.

Kunnollinen kilpatasoinen jousi maksaa jo yli 1000 euroa, suomalaisten seurojen vuotuinen jäsenmaksu arvioltani keskimääräisesti vain noin 50 euroa! Eikö seurasi sinun eteesi tekemä vuosittainen työ ole arvokkaampaa sinulle kuin uuden jousesi joustotalla? Jousiammunnan harrastaminen seuroissa on yhä aivan liian halpaa!

Kiitti, minulle riitti!

Toimin SJAL:n puheenjohtajana kausina 1998-2001 ja 2004-2007. Yhteensä siis 7 vuotta! Noina vuosina koin, opin ja näin paljon. Kiitokseksi tekemästäni työstä suomalaisen jousiammunnan eteen sain Suomen Olympiakomitean Finlandia-talolla 2. joulukuuta järjestetyissä kansallisen olympialiikkeen 100-vuotisjuhlien yhteydessä jaetun ansiomitalin.

Pirkka Elovirta

Organisaatiosta

Suomen Olympiakomitea vietti 2.12. 2007 100 vuotis toimintaansa Finlandia-talolla. Onnittelut! Komitea on perustettu siis jo 10 vuotta ennen Suomen itsenäistymistä. Se on ollut perustamisestaan lähtien yksi suomalaisen urheilun vahvimmista peruspilareita. Juhlaan oli kutsuttu useita satoja suomalaisia olympiaurheiluihmisiä. Suurimman ja tietenkin tärkeimmän osan kutsuvierasjoukosta muodostivat kymmenet ja taas kymmenet olympiaurheilijat, joista itse bongasin ennen juhlasaliin siirtymistä muun muassa Tiina Lillakin, Pertti Karppisen ja Juha Miedon. Tilaisuudessa oli myös varsin arvovaltainen VIP-vierasjoukko. Juhlaa seuraamassa olivat tasavallan presidentti Tarja Halonen, pääministeri Matti Vanhanen ja ulkoministeri Ilkka Kanerva sekä Kansainvälisen Olypiakomitean puheenjohtaja Jacques Rogge.

Kaikki juhlassa puhuneet puhujat hämmästelivät pienen Suomen mittavaa urheilumenestystä. Ensimmäisen puheenpitänyt Suomen Olympiakomitean nykyinen puheenjohtaja Roger Talermo korosti komitean pyrkivän jatkossakin ylläpitämään huippuurheilussa vaadittavia hyviä olosuhteita Suomessa. Toisena puhunut kaikkien Euroopan Olympiakomiteoiden puheenjohtaja Patrick Hickey kehui myös Suomen menestystä vuosien saatossa pienenä, mutta kaikkien eurooppalaisten urheilumaitten silmissä

suurena urheilukansakuntana. Pääministeri Vanhanen korosti urheilun tärkeyttä kansakunnan ja eteenkin tulevaisuudessa suolaisten lapsien ja nuorten terveyden lähteenä, sekä intoutui kehumaan nuoruutensa urheilusankareita tärkeinä esikuvina koko kansakunnallemme. Pääministerin puheen aikana taustalla pyörineessä kuvashowssa Lasse Viren kaatui Münchenin vuoden 1972 kesäolypialaisten 10000 metrin kultajuoksussaan ja taisipa taustalla vilahtaa myös Juha Miedon paljon puhuva ilme maalilinjalla, kun hän tajusi hävinneensä 15 km:n hiitokullan Ruotsin Thomas Wassbergille vhden sadasosasekunnin erolla Lake Placidin talviolympialaisissa vuonna 1980.

Jacques Rogge kertoi myös olympialaisten tulevaisuudennäkymistä

Kansainvälisen Olympiakomitean nykyinen puheenjohtaja belgialainen Jacques Rogge ylisti Suomea olympiasaavutuksistaan. hänen mukaansa Suomi on saavuttanut suhteellisesti eniten mitaleita maailmassa olypialaisissa kun mitalien lukumäärää verrataan Suomen kulloiseenkin väkilukuun.

Ehkä kuitenkin yhtenä oman lajimme kannalta huomionarvoisimmista kohdista Roggen puheessa oli se, että jälleen kerran Pekingin kesäkisojen jälkeen ollaan kesäolympialaisten lajilukua muuttamassa. Llajilukumääräksi vakiinnutetaan 25, mutta koska kolme uutta lajia on tulossa mukaan, ovat jotkut vähän seuratut ja kiinnostavat lajit menettämässä olympiastatuksensa. Jousiammuntahan on ollut viimeisten kesäolympialaisten televisiointien aikana yksi katsotuimpia lajeja, joten ehkemme ole toivottavasti nyt näiden pois putoavien lajien ioukossa.

Marja-Lliisa Kirvesniemi, Pertti Karppinen ja Lasse Viren saivat suuren ansioristin puheenjohtaja Talermon ojentamana.

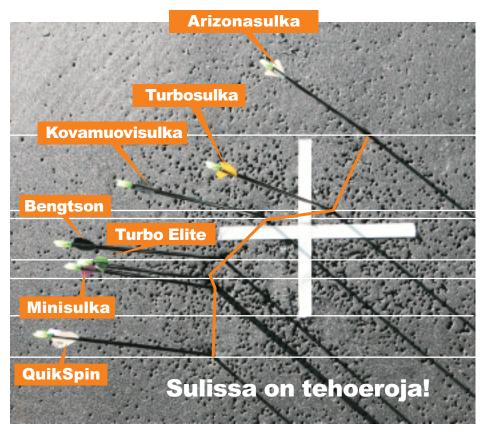
Suomen Olympiakomitean 100-vuotisjuhlapäivänä se jakoi lähes 500:lle urheilijalle ja erilaisissa urheiluorganisaatioissa ansioituneille ansioristit tai -mitalit. Näistä suuria ansioristejä oli 11, ansioristejä 132 ja 352 ansiomitalia.

KOK:n puheenjohtaja jacques Rogge onnittelemassa Marja-Liisa Kirvesniemeä ja Lasse Vireniä.

Minulla oli suuri kunnia olla jousiammunnassa ansioituneitten urheilijoiden Tomi Poikolaisen (Tomi sai olympiakullastaan ansioristin), Päivi Aaltosen, Kyösti Laasosen ja Ismo Falcin mukana saamassa olympiakomitean ansiomitalia tekemästäni työstä suomalaisen jousiammunnan hyväksi.

Pirkka Elovirta

Välinetietoa

Kuvassa yhden testikierroksen tulos, joka kuitenkin kuvaa testini lopputulosta. Samalla nuolella eri sulituksissa on selviä tehoeroja

Kouvolan SM-kilpailuissa alkukierroksen alkaessa oli varsin tyyntä, mutta muutamien ensimmäisten kierrosten jälkeen tuuli välillä jopa varsin navakastikin ja nuoleni alkoivat osua ympäri taulun. Vieressäni ampuneella Miika Auliolla oli, kuten minullakin, melkoisen vähän paunoja. Muistaakseni hänellä oli jousessaan samat paunat kuin minullakin eli 36. Hänen vetopituutensakaan ei ole minua paljonkaan pitempi. Ensimmäisillä kierroksilla etenin hänen kanssaan l' tasatuloksissa, mutta kun tuuli alkoi voimistua, meni Aulio menojaan. Miksi? Siksi, että hänen nuolivirityksensä oli omaani selvästikin tuulikestävämpi. Auliolla oli mielenkiintoiset nuolet, joissa FOC:ia tuntui löytyvän suht reippaasti! Miikalla oli nykytrendien mukaiset ohuet ja painavilla (120 gainia) kärjillä varustetut Carbon Techin McKinney II-hiilikuitunuolet.

Koska minulla on jousessani todella vähän paunoja ja lisäksi vielä lyhyt vetokin, olen aina tuulen armoilla! Kun on tyyntä osun. Kun tuulee, lentävät nuoleni aivan omia ratojaan. Olen varsin pitkään pohtinut sitä, että pitäisivät nuoleni olla tuulikelillä normaaleja nuoliani raskaammat, ohuemmat

ja kärkipainoisimmat. Halusin Kouvolan tuulikokemukseni jälkeen testata tätä ajatusta vähän tarkemmin ja systemaattisemmin, ennen kuin pistäisin tilauksen kalliista, uusista hiilikuitunuolista kauppiaalleni. CarbonTechin Nanot XR ja Carbon Expressin McKinney II nimittäin olvatt alkaneet kiinnostaamaan minua, sillä niiden väitetään olevan nopeitat, ohuita ja painavia.

Kaivoin työhuoneeni komeron nurkasta esille vanhat ja varsin raskaat täyshiilikuituiset, amerikkalaisvalmisteiset AFC-nuolet, jotka olin aikoinani hylännyt liian painavina! Tähtäimeni pystysäätö kun ei riittänyt ysikympillä niiden kanssa ampumiseen. Mutta nythän SM:ssä ammutaankin vain 70 metriltä. Kun SherwoodShopin Esko Salminen löysi laatikoistaan näihin vanhoihin AFC-nuoliini sopivat raskaat (toki vain 110 grainin) kärjetkin ja kun olin liimannut huolellisesti AFC:hini 45mm:n SpinWing turbosulat, oli tuulitestaukseni raskailla, ohuilla ja kärkipainoisilla nuolilla valmis alkamaan. Lähdin impivaaran ulkokentälle innokkain odotuksin siitä, että vihdoin mulla oli tuulikestävät nuolet. Ammuin jonkin aikaa tuulessa, mutten saanut oikein tuntumaa osumiini ja siihen miten raskas ja raskaskärkinen AFC-nuoleni käyttäytyvät tuulessa. Niputusta ei okeastaan ollut lainkaan ja ajattelinkin, että saisinko nuoliini lisää ohjasta joillakin toisilla sulilla. Spinnarit eivät jostakin syystä tuntuneet oikein sopivan setupiini!

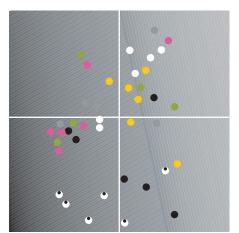
Kaivoin varastostani erilaisia sulkia nuoliini.

Halusin nyt saada selville miten erilaiset sulat vaikuttavat nuolen tuulikäyttäytymiseen. Luonnollisesti pyrin valitsemaan ulkonuoliin vain pienehköjä sulkia, sillä selvääkin selvämpää on, että iso sulka on pieneen sulkaan verrattuna huomattavasti suurempi tuulipinta! Valitsin kokeeseeni 1 3/4 tuuman Spin Wingien lisäksi, saman mittaiset Spin Wing Elitet, matalat ja pitkät Bengtsonin muovisulat, kummalliset vanhat Flonitekovamuovisulat, jotka olin saanut joskus joltakin, 1 3/4 tuuman pehmeät Arizonasulat, 1,5 tuuman QuikSpinit, joiden perässä on erityinen pyörimisohjain (kuvassa näkyvä musta alue) ja varsijousinuolissa käytetyt muoviset, tosi pienet minisulat.

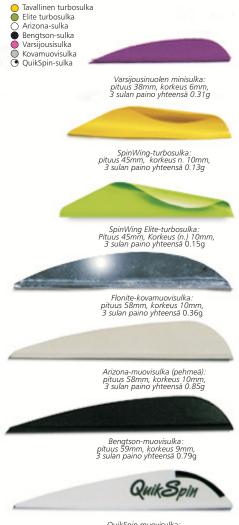
Nuolien osumiskäyttäytymisessä oli nyt yllättäviä eroja. Painavimmilla sulilla varustettu nuoli eli QuikSpin-nuoli jäi lähes aina alimmaksi. QuikSpinit osuivat kuitenkin varsin johdonmukaisesti samalle alueelle eli alas vasemmalle. Melkoisen painavat Arizonat osuivat yllättävästi useimmiten ylimmiksi. Kovamuoviset sulat osuivat keskivaiheille,

Testissä nuolien osumat vaihtelivat tietenkin myös tuulen vaikutuksesta. Kun tuuli enemmän, osumapinta laski selvästi alemmas

Kuuden sarjan ammunnassakin jo testini antoi tietoa siitä, miten erityyppisillä sulilla sulitetut nuolet käyttäytyivät tuulisessa oloissa

QuikSpin muovisulka: pituus 57mm, korkeus 10mm, 3 sulan paino yhteensä 0.92g

samoin tavallinen turbosulka. Elite turbosulka, jossa on tavallista turboa jyrkempi perän taivutus pyöri mielestäni selvästi tavallista turboa nopeammin, samalla hidastaen nuolen lentoa. Yllätyksellisintä oli huomata, etteivät keveimmät sulat välttämättä olleetkaan ylimpinä. Esimerkiksi pienet varsijousinuolen sulilla

sulitettu nuoli oli usein yllättävän alhaalla. Kummallisinta testissäni oli se, että Arizonasulilla sulitetut nuolet olivat sulkien varsin suuresta koosta huolimatta useimmiten ylimpinä. Sulkien oikealla valinnalla täytyy siis olla lentoa ja tuulikäyttäytymistä parantava vaikutus. Tänään varsin moni ampuu turbosulilla, koska muutkin niillä ampuvat. Melestäni jokaisen kannattaakin vähän tarkemmin tutkia, mikä sulka sopii itselle parhaiten.

Testini ei tuonut juuri mitään valaistusta nuolen lentoon, mutta...

En saanut tekemästäni nuolitestistä oikeastaan mitään selvää varmuutta sille olettamukselleni, että raskaampi, suhteellisen jäykkä ja varsin kärkipainoinen nuoli lentäisi tuulessa paremmin. Kokeilin vielä varuiksi seurakaverini, jolla on täysin sama vetopituus ja paunat kuin minullakin, X10 nuolia. En huomannut myöskään niissä mitään sanottavaa parannusta osumiin ja niputukseen, vaikka X10:t ovatkin nykynuolentekotrendien mukaisesti ACE-nuolia vähän raskaammat ja ohuemmat.

Itse asiassa olin varsin pettynyt koko testiini, sillä olin kuvitellut, että voisin saada uuden ajattelun nuolilla selvää parannusta osumiini. Yhä edelleenkään en ole ostanut kaverini myynnissä olevia lähes käyttämättömiä X10:jä, enkä myöskään vielä ole tilannut Carbon Tech McKinney II-nuolia, enkä liioin myöskään Carbon Expressin Nano-XR-nuolia.

Sen sijaan opin nuolitestistäni sen, että sulkavalinnalla voi muuttaa nuolen lentoa yllättävänkin paljon. Pieni sulka tekee nuolesta laukaisuvirhealttiin (varsijousisulka), iso sulka tuulialttiin (Bengtson, QuikSpin), paljon pyörivä sulka tuntuisi samalla myös hidastavan nuolen lentoa (Elite, QuikSpin) ja jäykkä, Flonite-kovamuovisulka antoi osumavarmuutta, mutta ei oikein sovi nykytyyliin. Sulitan siis yhä edelleenkin ACE-nuoleni aivan tavallisilla spinnareilla, kuten niin moni muukin, vaikka pehmeämuoviset Arizonasulilla sulitettu nuoli olikin tässä testissäni varsin kantava vaihtoehto tuulessa.

Mitä minä tästä testailusta sitten oikeastaan opin?

Halusin saada selville millainen nuoli olisi tuuliolosuhteissa paras, millainen kärkipaino nuolessa olisi osuvin ja miten tuulinuoli pitäisi sulittaa. No, minun on toki myönnettävä, että testini oli sen verran lyhyt, ettei siitä oikeastaan voinutkaan irrota mitään tieteellisesti todistettua faktaa, vain aavistuksia ja olettamuksia! Suurin ongelma varmaankin testissäni oli, etten oikein saanut tehtyä tasaisia, saman arvoisia laukaisujakaan. Päälimmäiseksi ajatuksekseni jäi kuitenkin, ettei pienillä painoilla kannata ampua raskaita, raskaskärkisiä nuolia, vaan pyrkiä mahdollisimman keveään nuoleen, jossa on raskaanpuoleinen kärki (hieman valmistajan perussuositusta - esimerkiksi vain 5 grainia enemmän kärkipainoa) ja perään pistetään aivan normaalit 45 mm:n turbosulat.

Raskaan, raskas FOC:isen ja ohuen nuolen testaamista jatkan varmaankin taas tulevalla ulkokaudella, sillä sen verran tuo ajatus tuulikestävän nuolen lyötymisestä minua yhä edelleenkin askarruttaa.

Jonkinlaisena välitilinpäätöksenä nuolitesteistäni kuitenkin totean, että jos ja kun sinulla on aivan tavalliset hiilikuitunuolet varustelaukussasi, kannattaa ennen niiden loputonta ja joskus varsin epätoivoista virittelyä mahdollisimman virheitä anteeksiantaviksi tai tuulta kestäviksi, mennä mieluimmin mahdollisimman usein harjoittelemaan tuulisina päivinä. Tuulen lukutaitoa kannattaa harjoitella, siillä tässäkään eivät välineet tee mestareita, vaan kunnollinen, määrätietoinen ja riittävä tekniikkaharjoittelu!

Jousiam pujalehti ∥ Pirkka Elovirta

Jousiampuja

Koska sana on vielä tämän kerran hallussani Jousiampujalehden päätoimittajana, palaan tässä vielä halusitpa tai et kahteen vanhenevan miehen mieliaiheeseen. Tämä juttuni kertoo taas siitä, miten tärkeätä on että jaloissasi on suorapohjaiset ammuntakengät, joissa jalkasi ei väsy pitkän kisan aikana ja jotka antavat riittävän tuen joka puolelta jaloillesi.

Satsaa hyviin ammuntakenkiin

Jousiammuntakilpailuissa seistään yllättävän paljon paikoillaan sekä myös kävellään luultua enemmän. Selvääkin selvempää on, että ammuntakenkien tulee olla mukavat jalassa, mutta kuten nykyvalmennusopit opettavat, kenkien tulee olla mieluiten mahdollsimman suorapohjaiset. Ei siis kaarevapohjaiset, kuten uusimmissa juoksutossuissa nykyään on. Jousiammunnassa ei juosta, joten kenkien antama mahdollisimman hyvä tuki on jaloillesi ja ammunta-asennollesi oleellista. Olen pannut merkille, että ilahduttavan moni onkin viime aikoina hankkinut itselleen suorapohjaiset jalkineet. Vaikka edellisessä jälkinejutussani taisin jopa mainita kehuskellen nimeltä suorapohjaiset uudet hienot tossuni, eivät Adidas Superstarini kuitenkaan anna riittävän hyvää seisonta-alustaa helposti väsyville jaloilleni. Ne antavat kyllä hyvän pituussuuntaisen tuen, mutta sivusuunnassa kaipasin Superstareihini enemmän lisätukea.

Vastaus huutooni tuli aivan sattumalta! Sain postitse kutsun tulla Helsinkiin tutustumaan urheilijoille suunniteltujen Footbalance-pohjallisten esittelytilaisuuteen. Kun ilmoitin kutsujalle, etten halua ajaa 160

kilometriä Helsinkiin, vaikka olinkin tosi kiinnostunut aiheesta, sain häneltä lahjakortin pohjallisten teettämistä varten täällä kotikaupungissani. Vastapalveluksi lupauduin kertomaan kokemuksistani Jousiampujalehdessä. Lupaukseni tuntui aluksi vähän moraalittomalta, sillä jos pohjalliset eivät olisi hyvät, en voisi kuitenkaan lahjapohjallisia oikein haukkuakaan ja toiseksi siksi, että olin aikaisemmin jo alustavasti keskustellut erään jousiampujan kanssa hänen yrityksensä tekemien vastaavien räätälöidyityjen pohjallisten tilaamisesta. Uskon lukijoitteni kuitenkin antavan minulle anteeksi tämän pienen lahjuksen vastaanottamisen ja luottavan yhä puolueettomuuteeni.

Kisoissa kävellään ja seistään yllättävän paljon!

Pieni laskutoimitus kertoo, että sisäkilpailussa, joissa useimmin ammutaan kahdessa vuorossa kävelet ainakin 760 metriä kovalla lattialla kulkiessasi pelkästään odotuslinjalta ammuntaviivalle, viivalta takaisin odotuslinjalle, sitten nuolia hakemaan tauluille ja takaisin seuraavaa sarjaa odottamaan odotuslinjan taakse.

Kilpailuissa suurin osa ampujista seisoo jalkojensa varassa lähes koko ajan eli ehkä noin 5.5 tuntia; kello 9.30:stä kello 3.00:aan. Jotkut ovat viisaita ja istuvat aika ajoin. itse tuppaan kuitenkin nukahtamaan jos pistän takapuoleni penkkiin, niinpä mieluimmin seison. Ulkokilpailuissa FITA:lla yleisen sarjan ampuja kävelee pehmeällä nurmikolla vastaavasti jo reilut 3,5 kilometriä pelkästään nuolia taululta haettaessa.

FootBalance -pohjalliset toimivat hyvin

Kävelin minulle postitse lähetetyn FootBalance lahjakortin kanssa paikalliseen InterSportliikkeeseen ja minulle tehtiin välittömästi jalkoihini räätälöidyt erikoispohjalliset.

Ensin minut pistettiin seisomaan lasipintaisen korokkeen päälle. Jonkinlainen lasin alle kätketty skannerin ja kameran yhdistelmä kuvasi jalkapohjani ja laati niistä ikäänkuin topograafisen kartan, josta näkyi jalkapohjani muodot; kaaret ja lattanat kohdat.

Sitten FootBalance-kauppias pisti pehmytmuoviset raakapohjalliset lämpimään uunin tapaiseen laitteeseen, jossa pohjalliset pehmenivät sen verran, että niitä voitiin muotoilla erityisesti tähän suunnitellun tyynysysteemin päällä täysin jalkojeni muotoja

vastaaviksi. Sitten kauppias vielä väänteli pohjallisia käsin tietokoneanalyysin osoittamista hankalimmista paikoista ja jäimme odottamaan, että jalkojeni pohjia tarkasti myötäilevät Footbalance-pohjalliset jäähtyisivät ja kovettuisivat käyttökuntoon.

Olen nyt käyttänyt jo reilut puoli vuotta pohjallisia suorapohjaisissa Adiddas SuperStar-ammuntakengissäni ja jalkani eivät ole väsyneet lainkaan niin paljon kuin ennen. Koska FootBalance-pohjalliset eivät maksa kuin 50 euron paikkeilla (minä en maksanut euroakaan), olen harkinnut hankkia niitä muutamat parit lisää, kunhan rahanivarani sen sen joskus sallivat. Silloin ei minun enää tarvitse vaihtaa pohjallisia kengistä kenkiin. Olen ollut todella tyytyväinen mukaviin ja tukea-antaviin FootBalance -pohjallisiin ja suosittelen niitä kaikille kilpailukenkiin!

Jousiampujalehti ∥ Pirkka Elovirta

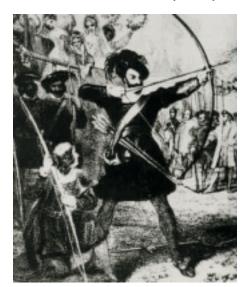

Historiaa

Kuten jo edellisessä Jousiampujalehden numerossa kerroin FITA julkaisi muutama vuosi sitten pienen kirjasen nimeltä a History of Competetive Archery. Olen käyttänyt sitä tämän artikkelini pohjana kääntänyt sitä melkoisen vapaasti ja lisännyt myös aivan omiani. Jousiammunnna historia on pitkä ja se kuuluu vllättävän usein varsin oleellisena osana usean tunnettujen kulttuurien kehityshistoriaan ja useimmiten jopa niiden historiallisesti merkittäviimpiin ajanjaksoihin. Silloin kun jousella ei ole metsästetty tai sodittu, ovat miehet harjoitelleet jousiammunnan taitoja ja luonnollisesti myös kilvoitelleet jo vuosisatoja paremmuudestaan, mitä erilaisimmilla kilpaareenoilla.

Englantilaiset ovat historiasta tunnettua jousiammuntakansaa

Enlantilaisilla on todella pitkät historiaperinteet jousiammunnassa. Jo muinaiset Brittein-saarten asukkaat tunsivat jousella ampumisen jalot taidot, sillä varhaisemmat jousilöydöt

Kuningas Henri 8. esittelee taitojaan longbow:llaan. Innokkaana jousimiehenä hän järjesti kilpailuja Windsorin linnassa. Hän kielsi miestensä muut urheilulliset harrastukset. Hän osti Venetsian ruhtinaalta jopa 40000 marjakuusta jha teetti niistä miehilleen kunnollisia kilpajousia.

keskiajan Englannissa oli jousiammunta jo varsin suosittu vapaa-ajanharrastus. Luttrell Psalterin maalauksessa vuodelta 1345 jousiampujat harjoittelemassa pitkillä jousillaan (longbow) maalitauluun osumista.

Somersetin Mearen-nummilta ajoittuvat jo noin vuoteen 2690 ennen ajanlaskumme alkua.

Kuitenkin vasta Normannien valtaannousu vuonna 1066 jKr, kun William I löi silloisen Englannin kuninkaan Haroldin toi longbown tämän valloitetun maan miesten laajempaan tietoisuuteen. Vasta tästä sotatapahtumasta alkaen jousiammuntaa alettiin vakavasti harjoittaa saarivaltakunnassa.

Englantilaiset ritarit näkivät paljon vaivaa siitä, että sotilaitten joukossa oli aina tarpeeksi myös taitavia jousiampujia. Jousiammunnan harjoittelu otettiin niin vakavana haasteena, että eri aikoina hallinneet kuninkaat, kuten Edward III, James II ja Henry V virallisesti kielsivät miestensä muut jousiammunnan harjoittelua haittaavat kilpailuharrasteet. Tällaisia kaikille englantilaisille niin rakkaita, mutta nyt kuninkaan virallisesti kieltämiä ajanvietepelejä olivat eri aikoina kaupunkien miehillä esimerkiksi jalkapallo, kriketti ja golf! Juttu ei kuitenkaan kerro, olivatko nämä pelit kiellettyjä vain kaupunkilinnoitusten sisällä asuvilta ritareilta, vaiko myös niiden ulkopuolella asuvilta linnanherrojen alamaisilta.

Näistä ritarien kulta-ajoista 1300 ja1400 luvuilta on säilynyt kansan suussa monia jousiammuntaa kuvaavia legendoja ja balladeja, joista tänä päivänä varmasti tunnetuin kertomus on Robin Hoodista. Hän oli niin taitava jousiampuja, että voitti kisan halkaisemalla Nottinghamin sheriffin järjestämissä kilpailuissa vastustajansa jo keskellä maalitaulun kultaista keskustaa olleen nuolen säleiksi. Vuonna 1545 julkaistu kirja Toxophilis (rakkaudesta jouseen) on ensimmäinen Englannissa kirjoitettu ohjekirja kilpajousiammunnasta.

Vasta 1600-luvulla, tuliaseiden alettua yleistymään, väheni jousimiesten merkitys menestyksekkäässä sodankäynnissä, mutta se ei kuitenkaan pienentänyt kansakunnan intoa

jousiammuntaan. Noihin aikoihin myös englantilaiset perustivat lukuisia kilpajousiammuntaan erikoistuneita seuroja, joista ensimmäisten joukossa oli kuuluisa vuonna 1673 perustettu Royal British Bowmen. Jo samana vuonna RBB järjesti ensimmäisen virallisen jousiammuntakilpailun, joka kantoi nimeä Ancient Scorton Silwer Arrow Contest. Kilpailu on yhä tänä päivänä suosittu kilpailu britteinsaarilla. RBB oli aikanaan ensimmäinen jousiammuntaseura, joka hyväksyi myös naiset jäseniksi ja samalla myös kilpailutoimintaan mukaan.

Ensimmäinen koko maan kattanut yhteinen jousiammuntakilpailutapahtuma eli Grand National Archery – brittien mestaruuskilpailu, joka pidettiin Yorkissa 1844. Grand National Archery Societystä tuli heti tämän jälkeen Yhdistyneiden Kansakuntien jousiammuntaurheilusta vastaava lajiliitto. Sillä on tänä päivänä kahdeksan työntekijän toimisto historiallisessa, keskienglantilaisessa kartanolinnassa Lilleshalissa. GNAS järjesti Lilleshalin urheilukeskuksessa todella hienot FITA:n Junioreiden Tauluammunnan Maailmanmestaruuskilpailut linnan puistossa muutama vuosi sitten. Pääsin itse omin silmin ihailemaan Lilleshalissa MMkilpailujen yhteydessä pidetyn FITA:n juniorikomitean kokouksessa GNAS:in toimistoa. Brittein saarten monisatavuotiset jousiammuntaperinteet huokuivat sen jokaisesta huoneesta.

Ranska ja Belgia ovat myös perinteikkäitä jousiammuntamaita

Antoni Burgundilainen pitää muotokuvassa vuodelta 1461 kädessään nuolta, merkkinä siitä, että tällä ylhäisellä miehellä oli valtaa ja arvostusta kuninkaan hovissa ja oli lisäksi myös taitava jousiampuja.

Ranskalaisten ja belgialaisten jousiammuntahistoria niveltyy toisiinsa jo 1300-luvulta lähtien aivan kuten maiden historia ylei-

Belgialisilla jousimiehillä, kuten englantilaisillakin, oli kilpailuissa vihreät vyötetyt takit, nahkajalkineet, päässä vihreät suikat pitkine sulkineen ja he kantoivat ylpeinä long bow-jousiaan ja olan yli vyötettyjä nahkaisia nuoliviinejään.

simminkin. Eteläbelgialiset ovat täysin ranskankielisiä, kun taas pohjoisessa puhutaan flaamia. Nykyisen Belgian ranskankieliset alueet olivat tuolloin vielä osa Ranskaa ja flaamilaiset alueet kuuluivat Alankomaiden vaikutuspiiriin. Koska jousiampujat olivat tärkeä ja tehokas osa sotajoukkoa, useiden eurooppalaisten valtioiden hallitsijat määräsivät, että sotamiesten piti ylläpitää jousiammuntataitoja myös rauhan aikana. Niin toimivat myös ranskalaiset kuninkaat. Aluksi jousiammuntaa siis harjoiteltiin vain sotataitona, mutta myöhemmin 1500luvulle tultaessa, kun tuliaseet yleistyivät, tuli jousesta sota-aseena tarpeeton ja entisistä jousimiesjoukoista muodostui Ranskassa ja Belgiassa ryhmiä, jotka harjoittelivat jousiammunnan taitoja pelkkänä vapaa-ajan huvinaan.

1300-luvulla syntyi siis Ranskassa hallitsijoiden määräyksistä eri puolille maata sotilaallisia jousiammuntaryhmiä sodankäynnin tarpeita tyydyttämään. Kaupunkien tuli aseistaa ja ylläpitää yksi jousiampuja sotajoukoissa jokaista 40 kotitaloutta kohden. Esimerkiksi 240 kotitalouden kaupungin tuli asettaa kuninkaan käyttöön 6 jousiampujaa, joista muodostui armeijalle yksi Companie (suomeksi suora käännös jousikompania tuntuu liian järeältä ilmaisulta, joten käytän tässä siitä suomennosta ryhmä) Nämä Compagnies d'Arc'it eli jousiryhmät muodostavat yhä ranskalaisen aktiivisen jousiammuntaseuratoiminnan vankan perustan. Kaupungin jousiammuntaryhmät harjoittelivat rauhan aikana sitä varten heille osoitetuilla puistoalueilla eli Jardin de l'Arcilla ja niistä syntyi ajan myötä kaupunkien jousiammuntaseuroille sopivia jousiammuntakenttiä. Tänään Ranskassa on yli 53000 rekisteröityä jousiampujaa!

Vuosittain näille jousiryhmille järjestettiin kussakin maakunnassa kilpailut, joissa mitattiin kunkin kaupungin jousiampujien kulloinenkin taitotaso. Näistä kilpailuista muodostui vuosien saatossa Provincial Bouquet -suurtapahtuma. Se ei enää ollut pelkkä jousiammuntakilpailutapahtuma, vaan monilajinen maakunnan kaupunkien välinen kilpailu, jossa palkintona oli Assiette de Bouquet Provinciaux. Tämä voittolautanen annettiin parhaalle kaupungille maakunnassa kiinnitettäväksi raatihuoneen seinälle. Nykyisen Belgian eteläiset ranskankieliset alueet ottivat myös osaa näihin suosittuihin kaupunki-maakuntakisoihin. Ja vähitellen halusivat myös alueen flaaminkieliset jousiampujat tulla kilpailuihin mukaan ja niinpä hallitsijalla oli ongelmia antaa osaanottooikeuksia yli maarajojen. Oikeuksista ja säännöistä päästiin kuitenkin yksimielisyyteen ja niin ranskalaiset, Belgian alueen ranskankieliset ja lopulta myös flaaminkielistenkin kaupunkiseurojen jousiampujat kilpailivat ajan saatossa samoilla säännöillä. Jousikilpailuyhteistyö jatkuu yhä aktiivisesti yli näiden kahden nykyään itsenäisen valtion (Belgia itsenäistyi vuonna 1830) rajojen. Jopa siitä huolimatta, että belgialaiset ovat läpikäyneet monet poliittiset ja hallinnolliset muutokset; kuuluneet välillä Itävältaan, hetken jopa Espanjaan ja palanneet taas takaisin Ranskan vallan alle.

Korean hallitsijoiden hoveissa on jousella ammuttu jo ammoisia aikoja

Moni asia viittaa siihen, että Korean niemimaalla on jousella ammuttu jo esihistoriallisella ajalla. Jo niinkin varhain kuin vuonna 320 Baekje dynastian aikana tämä hallitsija rakennutti palatsinsa länsisiipeen jousiammuntaradan, jolla ammuttiin jousella jokaisen kuun viimeisenä päivänä. Vuoteen 397 mennessä tästä jousiammuntapäivästä oli tullut niin suosittu, että jousiampujia kokoontui palatsiin kaikkialta valtakunnasta. Nuolia ammuttiin ratsailta ja seisaltaan ja hallitsija palkitsi parhaat jousimiehet hienoilla palkinnoilla.

Varsinaisesti korealaisen kilpajousi-ammunnan katsotaan syntyneen Chosun-dynastian aikana (1392-1863), jolloin jousiammunnasta kehittyi, Chosun hallitsijan toimesta, kun hän istutti jousiammunnan valtakuntaansa Kiinasta omaksumansa konfutselaisen (kiinalainen filosofi, joka eli vuosina 551-479), uskonnolishenkisen filosofian oleellisena rituaalina. Konfutsen filosofiset opit levisivät lähes kaikkiin aasianmaihin ja niiden myötä myös jousiammunnasta tuli papiston ja yläluokan harrastus aina Kiinasta Japaniin asti. Perustana konfutsealaisessa opissa on vanhempien kunnioitus, huomaavaisuus ja siinä, että elää kaikissa toimissaan hyveellistä elämää. Konfutsealaiset opit omaksuneelle ylimystöllä jousiammunnasta tuli yhtä tärkeä hyvän kasvatuksen osa kuin musiikki, kirjoitus- ja laskutaito tai hevosvaunuilla kilpaa ajaminen. 1400-luvun loppupuolella silloinen hallitsijasuku päätti, että konfutsealaisin symbolein ritualisoidusta

Yllä: Jousiammuntakilpailu meneillään pyhätön vieressä. Alla: Korealainen vuosittainen jousiammuntatapahtuma, johon ottivat osaa niin hallitsija kuin hänen alaisensakin.

Jousiampuja

jousiammuntakilpailusta voisi olla oikein toteutettuna selvää etua, kun hallistsija halusi vahvistaa ja lähentää välejään alamaisiinsa. Näin sai alkunsa suuri, jousiammuntatapahtuma, johon otti osaa vähitellen Korean koko ylimystö. Ensimmäinen aikakirjoihin kirjattu suuri jousiammuntakilpailu oli vuonna 1471. Se oli yksinkertainen, mutta arvokas tapahtuma, palatsin mailla. Ensin hallitsija suoritti konfutselaisen uhriseremonian, jonka päätyttyä hän ampui itse neljä nuolta erikoisesti häntä varten pystytetyyn maalitauluun, samalla kun musikantit esittivät seitsemän ylistysvirttä. Tämän jälkeen valittu joukko alamaisia ampui myös neljä nuolta kukin. Arvojärjestyksessä korkea-arvoisimman aloittaessa ja musikantit säestivät myös tätä rituaalia, mutta vain viidellä ylistysvirrellä! Hallitsija jakoi niille, jotka osuivat tauluun hienot palkinnot. Koko kilpailun ajan konfutselaiset tavat, ihanteet ja etenkin kohteliaisuus näyttelivät tärkeää roolia. Vaikka ammunnan päätyttyä hallitsija palasikin kulkueessa takaisin palatsiinsa, oli konfutsealainen elämänjärjestys maassa kuitenkin jokaisen kilpailun jälkeen vähän vahvempi.

Koska suuri, vuosittainen jousiammuntarituaali oli tarkoitettu vain hovin ylimystöä varten, kokoontui korealainen keskiluokka hovin mallin innoittamana myös jousiammuntaradoille, joita Chosun kauden hallitsijat olivat rakennuttaneet eri puolille maata, toki lähinnä sotilaittensa jousiammuntaharjoittelua varten. Nämä sotilaitten ammuntaradat muuttuivat vähitellen jousiammuntakeskuksiksi, joista syntyivät nykypäivän korealaiset jousiammuntaseurat.

Tämän historiallisen kehityksen tuloksena ovat korealaiset jousiampujat tänään maailman huippuja. Vuoden 1984 olympialaisista lähtien ovat korealaiset naiset voittaneet jokaisen mahdollisen hekilökohtaisen sekä joukkuekultamitalin. Lähes suvereenin olympiamenestyksen lisäksi korean naisilla ja miehillä on

hallussaan milteinpä kaikki ulkoammunnan ennätykset.

Jousiammunta Japanissa

Jousiammunta on ollut tärkeässä asemassa japanilaisen sivilisaation ensi hetkistä lähtien. Jousi ja siihen liittyvä symboliikka ovat olleet osa japanilaisten rituaalielämää jo esihistoriallisista ajoista lähtien. Jo Yayoi kulttuurin aikaisissa (ajoittuu vuosien 250 ekr. ja 330 jkr. väliseen aikaan) kuvissa, jotka esittelevät Japanin saarten ensimmäistä, tarunhohtoista yksinvaltiasta keisari Jimmua hän pitää käsissään pitkää japanilaista jousta merkkinä vahvasta ja jakamattomasta yksinvallastaan.

Legendaarinen japanin saarten ensimmäinen keisari Jimmu jousineen ja nuolineen auringon kilossa. Oikeassa alakulmassa maahanlyödyt viholliset rukoilemassa armoa.

Jousi oli seremoniallinen väline jo ensimmäisten Japanin keisarien hoveissa jo kolmannella vuosisadalla. Jousi oli väkevästi mukana Samurai-luokan noustessa yhteiskunnan kärkeen. Samalla Japaniin syntyi myös kouluja, joissa opetettiin samuraille jousiammuntaa.

1200-1600 luvut olivat suurien sotaherrojen eli shogunien valta-aikaa. Jousi oli tärkeä ase sotajoukoille ja niinpä shogunit kehittivät samurai-kouluissaan tehokkaat tavat ratsu- ja jalkamiehille ampua jousella tappavan tarkasti. Taidoista tietenkin myös kilpailtiin ja yhä edelleenkin yabusame-kilpailussa ampuu kilpailija perinteisissä samurain sota-asussa kapeaa rataa pitkin hevosella nelistäen kohti maalitaulua eli matoa kolme nuolta siihen vain muutamassa ohikiitävässä sekunnissa.

1600-luvun jälkeen kun jousi ei enää ollut käyttökelpoinen ase tuliaseita vastaan, tuli siitä enemmän henkisen kehittymisen ja itsetutkistelun väline. Jousiammuntataidon harjoittelemisesta kehittyi ajan myötä yksi nykyisistä budolajeista, jousen tie eli japaniksi kyudo. Kyu on jousi ja do on tie, jota myöten ampuja kulkee kohti henkistä valaistumista.

Jo 1600-luvulta lähtien kyudosta vakiintui vähitellen filosofinen ja opetuksellinen jousiammuntakulttuuri, joka sisälsi sekä konfutsealaisia, budhalaisia että Shintolaisia uskomuksia ja elämäntapoja.

Doojolla eli ammuntatalolla noudatetaan yhä tänäänkin samaa jo vuosisatoja sitten syntynyttä tarkkaa kohteliaisuus- ja ammuntaetikettiä. jSen oppien mukaan nuoli asetetaan jouseen, jousi nostetaan ylös suoritukseen, tähtäys läpiviedään ja hanare eli laukaisu tapahtuu. Japanilainen jousiammunta on sekä mentaalista että fyysistä ja sen oppien avulla kyudokat väittävät kykenevänsä myös terävöittämään mielensä. Mitä ikinä se sitten tarkoittaakin?

Toisin kuin lännessä yleisesti uskotaan, ei japanilainen jousiammunta ole pelkästään seremoniallista, vaan kyudossa on myös tarkkuuteen perustuvia kilpailumuotoja. Niiden voittaja on se, joka osuu parhaiten, aivan kuten nykyjousiammunnassakin. Tosin voittaa voi vain jos ampuu oikealla tavalla ja tyylillä.

Tokyon alueen yliopistojen välinen kyudo-jousiammuntakilpailu Tokion pohjoisosassa olevassa Uudessa Budokan hallissa oli hieno elämys.

Minulla on ollut omakohtainen tilaisuus, keväällä 1996 seurata satojen kyudokojen kanssa Tokion alueen eri yliopistojen välistä vuosittaista kyudo-kilpailua upeassa Pohjois-

Tokion uuden Budokan hallin yhteydessä olevassa käsittämättömän upeassa kyudokeskuksessa.

Yksi huikeimmista menneen ajan kyudoammunnankilpailuista oli vuosittainen Sansjuusangendo-shintotemppelissä Kyotossa ammuttu kilpailu, jossa kyudokat yrittivät ampua mahdollisimman monta nuolta temppelin ulkokatoksen reunan alla yhden vuorokauden aikana. Tämän lajin paras kirjattu tulos on Yoitchi nimisellä samurailla vuodelta 1686. Yoitchi ampui saman vuorokauden aikana 8133 nuolta tuomareiden valvonnassa hyväksytysti (kaikki eivät osuneet tauluun). Kun vertaat vuorokaudessa olevia sekunteja (86400) Yoitchin ampumaan nuolimäärään (8133), ampui mies avustajan ojentaman nuolen lähes joka kymmenes sekunti!

Kun vierailin 2007 keväällä tässä Kyotolaisessa "jousiammunta" temppelissä ei siellä enää näkynyt satojen tuhansien nuolien katon parruihin tämän jo lopetetun kyudo-kilpailun jättämiä jälkiä.

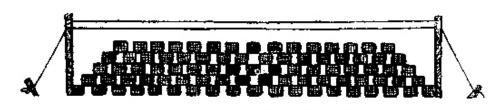

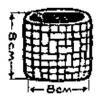
Kyudon pyhimpiä paikkoja Japanissa on Kiotossa oleva Sansjusangendo-shintotemppeli, jonka katonreunuksen alla ammuttiin legendaarisia yhden vuorokauden ennätyskilpailuja.

Kyudoa voi harrastaa nykyään myös monissa maissa Japanin ulkopuolella, jopa Suomessa sitä harrastaan. Kyudon kuuluu kaikkialla missä sitä harrastetaan sama käyttäytymissäännöstö, vuosisatoja muuttumattomina säilyneet tarkat ammuntarituaalit ja siinä on kuten muissakin budo-lajeissa myös vyöarvot. Lajin uranuurtajalla, porvoolaisella Leif Baggella on Suomessa tällä hetkellä korkein 5. danin vyöarvo (9. dan on korkein vyöarvo).

Suomalaisten kyudokoiden rivistöä Nastolan kesäleirillä vuonna 2007.

Yllä: Mongolilainen nahkarenkaista muodostettu maalitauluvalli. Alla: Naadam-juhlien aikana kilpaillaan yhä jousiammunnan paremmuudesta Ulan Batorin ulkopuolisella tasangolla.

Mongoliassa ammutaan yhä perinteistä Naadam-kisaa

Mongolian kulttuuriperintö on monessa velkaa muinaiselle 1300-luvulla hallinneelle maailmanvalloittajalle Zingis Khanille. Mahtavan valtakunnan syntyminen, joka ylettyi Kiinasta Unkariin, ei olisi voinut olla mahdollista ilman hänen sotajoukoissaan olleita taitavia ratsastavia jousiampujia.

Jousiammunta oli suosittu harrastus jo toki ennen Khanin aikaa ja mongolit kilpailivat jousiammuntataidoistaan jo 1000-luvulta alkaen vuosittain Pajun katkaisemiskilpailuja. Siinä eri heimojen taitavimmat ratsastajajousiampujat yrittävät saada täydessä laukassa ammutuilla nuolillaan maassa olevan pajunrungon oksan poikki ja anastaa irronneen palan muilta kilpailijoilta. Toinen suosittu jousiammunta kilpailu Mongoliassa on aina ollut pituusammunta, josta mongolifilosofi Injinashi kirjoittaa Khökh Sudar kirjassaan, neljän miehen onnistuneen osumaan jousellaan vuoden 1195 vuoden kilpailuissa 500 metrin päässä olleeseen maalitauluun. Tällaiset huikeat etäisyydet tuntuvat meistä aivan mahdottomilta, mutta Zingis Khanin aikoihin todellakin ammuttiin tuollaisia pituuksia jousella. Siperiasta vuonna 1818 löydetty kivinen taulu todistaa, että tuolloin Ensungge niminen mies osui tauluun 335 aldin matkalta, joka meidän mitoissa on noin 535 metriä. Samainen kivitaulu kertoo myös, että Zingis Khan järjesti tuon kilpailun juhliakseen miehineen erästä monista voitoistaan ja tälläisista juhlista tuli usein toistuva tapa hänen valtakuntansa kasvaessa nopeasti. Historioitsijat uskovat myös, että juuri tämä juhla loi pohjan mongolien monivuotiselle Naadam-juhlille, joita voidaan hyvällä syyllä pitää muinaisen Mongolian imperiumin olympialaisina. Naadan tarkoittaa suomeksi kolmea miehistä lajia, jossa kolmenpäivänajan mogolit mittelevät

paremmuudestaan, jousiammunnassa, hevosella ratsastamisella ja painissa. Naadamin jousiammuntakilpailussa, joihin myös naiset saavat osallistua miehet ampuvat 75 metrin matkalta ja naiset 60 metrin etäisyydeltä pieniä päällekkäin valliksi asetettuja nahkalieriöitä. Tässä ammunnassa on yhteisiä piirteitä lajin nykyiseen olympiakilpailuumme, mutta vaikka eroja ymmärrettävästi onkin, samaa on kuitenkin se molemmissa lajeissa vaadittu tarkkuus; osuakseen 8x8 sentin nahkarenkaaseen tai halkaisijaltaan 12 sentin kymppiin on ampujan oltava taitava. Siinä lienee kuitenkin aikamoinen ero, että Naadamissa nahkainen maalivalli sortuu näyttävästi kilpailijan osuessa siihen!

Naadamin jousiammuntakilpailun keksi mongoli, joka oli syntynyt tiikerin vuonna ja siksi yhä edelleenkin tiikeri syboloi heille voimaa ja tarkkuutta. Puuhakkaat hiiren vuonna syntyneet puolestaan noutivat nuolet ja niinpä yhä edelleenkin pieniä hiiriä mongolit pitävät reippauden ja ahkeruuden symboleina. Lohikäärmeen vuonna syntyneitä pidettiin taiteellisina kaunosieluina, joten heille lankesi luonnostaan ylistyslaulujen laulaminen voitokkaille jousiampujille. Lohikäärmeet kuulemma yhä laulavat Mongoliassa!

Naadam juhlia ei vuosiin vietetty, mutta vuonna 1921 ne aloitettiin uudelleen ja siitä asti niitä onkin pidetty pääkaupunki Ulan Batorin ulkopuolella olevalla tasangolla.

uniformuihin, esiintyivät sotilaallisen juhlallisesti sillä kilpailujen voittajat kruunattiin juhlallisesti alueen jousiammuntakuninkaiksi.

Vähitellen jousiammuntaseurat alkoivat kilpailemaan keskenään muulloinkin kuin vain kaupunkifestivaaleilla ja tästä toiminnasta kehittyi keskieurooppalainen varsin aktiivinen jousiammuntaseuratoiminta.

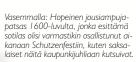
Vasemmalla: Renesanssin aikainen, saksalainen kaupunki-juhla, jossa oli myös jousiammuntakilpailu yhtenä lajina. Huomaa hienot palkinnot keskellä kuvaa. Alla: Intialainen Pahari-maalaus 1800-luvulta, jossa hindujen sankarikuningas Rama Sita vaimoineen. Kädessään Ramalla on valtansa symbolina lausi

Saksa, Sveitsi ja muu keskieurooppa

Saksa on tänä päivänä yksi FITA:n suurimmista jäsenmaista kun laskentapohjana on jäsenmäärä. Saksassa on yli 15 000 jousiampujaa! Mistä moinen innostus? Keskieuroopp oli täynnä pieniä kuningaskuntia ja kaupunkivaltioita, jotka nahistelivat tuon tuostakin keskenään rajoillaan. Jousimiehet kuuluivat oleellisena osana näitä pieniä kunigaskuntien armejoita. Vähitellen näistä jousiammuntaryhmistä Saksassakin tuli jousiammuntakiltoja, joissa ei enää harjoiteltukaan jousiammuntaa maanpuolustuksen takia, vaan hauskana harrastuksena. Näistä ryhmistä muodostui se urheilujousiammunnan kivijalka, jonka varaan Saksan hyvin menestyvä jousiammuntaurheilu tänään rakentuu.

Kaikki meistä tuntevat kertomuksen, jossa sveitsiläinen Wilhelm Tell ampui varsijousella poikansa pään päällä olleen omenan läpi. Tätä tarinaa ei ole koskaan pystytty todistamaan todeksi, mutta saksalainen näytelmäkirjailija Fiedrich von Schiller kuitenkin väittää vuodelta 1804 olevassa näytelmässään sen todella tapahtuneen! Tarinan mukaan Tell oli Uri nimisen sveitsiläisen pikkukaupungin jousiammuntakillan jäsen ja paikallinen valtaapitävä sheriffi tuli eräänä kauniina päivänä kaupunkiin näyttämään valtansa. Sheriffi käski kaikkien kumartamaan kepin nokassa kantamalleen hatulle, mutta Tell ei sietänyt moistäpöyhkeilyä ja kieltäytyi tottelemasta. Koska Tellin huikea maine taitavana jousiampujana oli kiirinyt sheriffinkin korviin, uhkasi hän heittää Wlhelmin tyrmään

mikäli hän ei kykenisi ampumaan omenaa varsijousellaan poikansa pään päältä. Vaikka temppu olikin varsin uhkarohkea, suostui Tell tähän pelätessään joutuvansa vaikeuksiin. Omena pistettiin pojan pään päälle ja Tell osui omenaan. Tämä kertomus rohkeasta ja taitavasta jousiampujasta on varmaankin yksi kuuluisimmista jousiammuntatarinoista, joka on yhä edelleenkin elävä legenda eurooppalaisesta jousiammuntataidosta. Totta tai ei, Uri-kaupungin jousiammuntakillan vanhoissa säilyneissä aikakirjoissa tähän tarinaan kuitenkin monesti viitataan. Puolustuksellisista jousiammuntakilloista tuli vuosien varrella saksalaissveitsiläiskaupunkien jousiammuntaseuroja, jotka mittelivät taidoistaan lähiseutujen kaupunkien kanssa eri puolilla valtakuntaa järjestetyissä vuotuisissa juhlissa. He pukeutuivat yhä kaupunkiensa sotilas-

Intia

Intialainen sivilisaatio joka syntyi jo 2500 vuotta ennen oman ajanlaskumme alkua Indus-joen laaksoon ylisti suurten soturien johtamistaidon yhteiskunnallista merkitystä. Tullaksesi kuninkaaksi piti miehen olla suuri soturi ja yksi arvostetuimmista taidoista oli jousella ampumisen taito

Intiasta ei ole tarkkaa vuosilukua milloin siellä järjestettiin ensimmäiset "uudenaikaiset" jousiammuntakilpailut, mutta Mahabaratasta, Intian kansalliseepoksesta löytyy useita mainintoja muinaisista kilpailuista noin 300luvulta. Yhdessä eepoksen tarinoista kerrotaan sankarista nimeltään Arjuna, joka voitti jousiammuntakilpailussa kuninkaan tyttären Draupadin käden. Kilpailussa maalitauluna olitangon päässä olleen kalan silmä! No ei tämä vielä mitään. Jotta kilpailu olisi ollut vähän vaativampi piti kilpailijan tähdätä maassa olleen oljyvadin pintaa heijastuvan kuvajaisen kautta kalansilmään. Arunjan piti tietysti ampua vain yksi nuoli voittaakseen tytön omakseen, sillä hän oli tosi taitava!

Mahtaisiko meidän nykyjousiampujien tarkkuus parantua, vain kärsiä tällaisista palkinnoista? Mene ja tiedä! Jousiammunta on siis ollut kuninkaiden harrastus Intiassa ja siksi monissa kuninkaista maalatuissa tauluissa on heillä peukalon ympärillä jousen laukaisuun käytetty rengassymboloimassa heidän jousiammuntataitojaan. Ensimmäiset omakohtaiset kokemukseni intialisista jousiampujista on minulla vuodelta 1987 Neuvostoliitosta heidän vuosittain järjestämistään Kevätnuoli-kilpailuistaan, jossa Intian jousiammuntatiimi oli mukana vielä varsin vaatimattomin menestyksin. Nyt intialiset jousiampujat ovat aivan maailman huipulla napsien MM-kilpailuissa jo mitalisijoja.

Butanilaisen Kirkas Peili nimisen jousiammuntakäsikirjan kannessa on kuvattuna maiseman keskelle jousi, nuolet, maalitaulu ja jousilaukku. Hyvä suhde luontoon on osa butanilaista jousiammuntaa.

Butan tuli FITA:n kilpailutoimintaan mukaan

Butanin jousiammuntatiimi teki esiinmarssin Vuonna 1999 Ranskan Riomissa järjestetyissä tauluammunnan MM-kilpailuissa! Butan? En edes tiennytmissä moinen valtio sijaitsi! Kun kuulin juttuja, että jousiammunta on Butanssa todella suosittua ja julistettu vuonna 1971, samana vuonna kuin maa liittyi Yhdistyneisiin kansakuntiin, jopa maan kansallisurheiluksi, aloin kiinnostua Himalajan vuoristossa olevasta varsin suljetusta pikkuvaltiosta ja tietenkin myös butanilaisista jousiampujista. Muistan heistä Riomista sen, että heillä oli hienot asusteet ja varsin hyvät välineet, mutta heidän menestyksensä oli uusina tulokkaina varsin laihanlainen.

Butanin kielen sana nuoli, da, tarkoittaa jotakin sellaista, joka voidaan kääntää vain asiana, joka kohdistetaan mielen keski-

Butanilaisia jousiampujia Changlimithangin kentällä.

pisteeseen. Siksi nuolta pidetäänkin rukouksen ja meditaation väkevänä välineenä ja usein butanilaisten hindujumalat kuvataankin pitelevän kädessään jousta ja nuolia. Butanilainen sananlasku sanoo, että jumalallisen nuolen voi nähdä ainoastaan kun se osuu maaliinsa, ei silloin kuin se ammutaan. Yhä edelleenkään ei jousi ole butanilaisten mielestä vain urheiluväline, vaan Lama Drukpan Kuenlyn kaikki opetukset elää sovussa luonnon kanssa ovat peräisin hänen jousestaan ja nuolistaan.

Butanilaiset harjoittelevat jousillaan ahkerasti ja kokoontuvat vuosittain todistamaan taitoaan maan pääkaupungin Thimphun ulkopuolella olevalle Changlimithangin kentälle.

Italia

Ymmärrettävästi kuvitellaan, että italialainen huippujousiammunta on saanut alkunsa muinaisen Rooman valtakauden nousun myötä. Näin ei asia ole, vaan vaikka aikakirjoista onkin löydettävissä todisteita, että roomalaiset, kuten keisari Commodus (eli vain 12 vuotiaaksi 180-192), harrastivat jousiammuntaa vapaa-ajanvietteenä, on ilmeistä, ettei Rooman legioonalaiset, jotka muuten taitavina sotilaina auttoivat keisaria tämän mahtavan valtakunnan luomisessa, olleet kuin korkeintaan keskinkertaisia jousiampujia. Miksi? Vielä viidennelle vuosisadalle tultaessa roomalaiset vetivät jänteen rintaan, eikä kohti kasvoja. Tämä tyyli

Vakavassa mielessä alettiin saapasmaassa ampua jousella vasta 1300-luvulla, kun kaupunkien ja kyläyhteisöjen piti pystyä puolustamaan itseään silloisessa sotaisassa Euroopassa vihollisia vastaan. Näistä puolisotilaallisista jousiammuntaryhmistä muodostui vähitellen jousi-ammuntaklubeja, jotka kilpailivat jousiammuntataidoistaan erilaisissa kaupunki-

teki heistä epätarkkoja jousimiehiä.

Tässää Benozzo Gossolin freskossa "Saattue Magista" I 500-luvulta on kuvattuna ajan jousiampujia paratissa. Jousiammunta "opittiin" Italiassa vasta tuohon aikaan kaupunkijuhlien myötä.

juhlissa, aivan kuten kerroin edellisella sivulla myös Ranskassa ja Belgiassakin kilpaillun. Toskanalainen pikkukaupunki Montalcino on hyvänä esimerkkinä tällaisista festivaaleista. 1300-luvulta lähtien ovat kupunkilaiset juh-

> lineet lokakuussa La Sagro del Tordoa eli Rastas-juhlaa, jossa neljän naapurikaupungin jousiampujat mittaavat vuosittain taitojaan Montalcinolaisten kanssa paikallisella torilla.

> > Muinaiset roomalaiset olivat hyviä sotilaita monine hyvine taktikointioivalluksineen. Jousella he eivät kuitenkaan oikein osanneet ampua, vaan käyttivät mieluimmin pitkiä keihäitä falangeissaan.

Oikeanlainen hengitystekniikka on oleellinen ja tärkeää osa jousiampujan kontroloidussa suorituksessa. Suurin osa nykypäivän jousiampujista eivät tiedä oikeasta hengitystekniikasta juuri muuta kuin ehkä perusteet. Maailman kuuluisimman valmentajan, korealaisen Kisik Leen mielestä jousiampuja, joka oivaltaa hyvän hengitystekniikan positiivisen vaikutuksen suoritukseensa, kykenee yleensä myös tietoisesti kontrolloimaan hermostumisensa tason ja kykenee useimmin myös ampumaan huipputuloksia. Hermostunut mieli kun ei kaukoidän ihmisten mielestä koskaan asu rennossa kropassa, eikä hiljainen mieli myöskään pysy jännittyneessä kropassa. Kisik Leen mukaan kannattaa myös huomata ja hyväksyä se, että huolet ja pelot aiheuttavat sydämen rytmin nopeutumista, lihasten jäykistymistä. On myös varsin selvää, että sykkeen nousulla ja lihasten kiritysmisellä on vaikutusta myös jousiampujan lihasten ja hermojen hienomotoriikkaan, keski-tymiskykyyn, tasapainoon ja myös oikea-aikaisuteen, jotka kaikki ovat kriittisiä asioita onnistuneessa suorityksessa

Siksi oikeaoppinen syvähengittäminen ei ole ainoastaan jousiampujaa henkisesti rentouttavaa, vaan se kuten toivottavasti kaikki jo ymmärtävät, lisää happea verenkiertoon, laskee sykettä ja samalla myös haitallista verenpainetta ja mahdollistaa rennon suorituksen.

Syvähengityksen avulla saadaan lihaksiin myös suhteellisen nopeasti lisää energiaa ja lihasten toimintaa haittaavien kuona-aineiden poistuminen on tehokkaampaa.

Kunnollinen, oikein suoritettu hengitys on aivan oleellisen tärkeä tekijä jousiampujan keskittymisessä. Normaalisti kun olemme rauhallisia, me hengitämme 12 -15 kertaa minuutissa, mutta kun olemme hermostuneita hengitysrytmimme helpostikin tuplaantuu.

Suurin osa nykyihmisistä hengittävät väärin; varsin tehottomasti vain keuhkojen yläosan avulla, käyttäen näin vain kuudetta osaa keuhkojen koko tehosta! Ei hätää, voit varsin mainiosti opetella hapensaantisi kannalta tehokkaan oikeaoppisen hengittämisen, jos vain niin itse haluat ja oivallat sen merkityksen. Se ei ole vaikeaa, mutta opettelu vaatii vähän miettimistä ja keskittymistä asiaan. Viisi rauhallista, mutta syvää hengitystä minuutissa riittää! Jousiampujan täytyy vain opetella palleahengitys, jota kutsutaan myös syvähengitykseksi tai jopa Zenhengitykseksi.

Keskittymis- ja rentoutumisharjoitusten lisäksi, sinun pitäisi tehdä myös syvähengitysharjoituksia päivittäin, niin kauan kunnes siitä tulee sinulle aivan luonnollinen tapa hengittää. Kisik Lee opettaa syvähengitystekniikan kirjassaan Total Archery ja aiheesta on saatavilla myös runsaasti kirjoitettua tietoa Internetissä. Hengitys ja hengityksen kontrollointi suorituksen aikana. Nopeasti kerrottuna syvähengityksessä aloitetaan keuhkojen täyttäminen tietoisesti keuhkojen alaosasta. Pallean alue ikäänkui lähtee kasvamaan ensi, siten, että molempien ylävar-

talon puolien kylkiluut lähtevät loittonemaan toisistaan. Vasta sitten täytät keuhkojen yläosan ilmalla.

Jousiampujan hengityksestä suorituksen aikana on olemassa monia eri versioita ja teorioita, mutta Kisik Leen, joka on valmentanut korealaisia jousiampujia 25 vuotta, on löytänyt vain kaksi eri hengitystapaa, jotka todella myös toimivat jousiammuntasuorituksessa. Viereisestä kuvasta selviää molemmat.

Vaihtoehto 1 (vaalean harmaa nuoliviiva), joita käyttävät yleensä aloittavat jousiampujat kehityksensä alkuvaiheessa. Tämä hengitys systeemi toimii kuitenkin myös kokeneillekin ampujille. Vaihtoehto 2 (valkoinen nuoliviiva) sopii paremmin vähän kokeneemmalle jousiampujalle, jolla on jo jonkinlainen omakohtainen kokemus ja käsitys kilpailupaineesta, mutta jolla on myös jo varsin kehittynyt ammuntatekniikka.

Hengitys vaihtoehto 1

- 1. Ennen suoritukseen lähtemistä (jousi jalalla), ampujan pitää hengittää muutamia kertoja pallean kautta varsin syvään ja keskittyneesti. 2. Katse keskellä taulua jousen nostamisen jälkeen, mutta ennen sen jännittämisen aloittamista ampujan tulee hengittää normaalisti, mutta yhä pallean avulla. Hengitysilman sisäänotto ensin keuhkojen alaosaan ja sitten vasta yläosaan, eli palleahengitys, ei ainoastaan rauhoita ampujaa, vaan jopa laskee ampujan painopistettä alemmas. Palleahengityksen avulla ampuja myös kykenee lisäämään keskittymiskykyään ja auttaa häntä myös kiirehtimästä turhaan suoritusta.
- 3. Kun ampuja lähtee jännittämään joustaan, tulee hänen hengittää sisään ilmaa vedon mukana. Tämä antaa mukavan, luonnollisen tunteen ikäänkuin saisi samalla myös lisää voimia.
- 4. Tähtäyksen tulee alkaa jo ankkurointihetken lähestyessä, mutta ennen hetkellistä pysähtymistä ankkurointiin, ampujan tulee muistaa päästää rauhallisesti noin 30-50% keuhkoissaan olevasta ilmasta ulos. Tämä edesauttaa myös tähtäimen liikkeiden rauhoittumista keskelle kymppiä.
- 5. Tästä hetkestä alkaen ampujan tulee pidättää jäljellä oleva ilma keuhkoissaan koko suorituksen loppuvaiheen ajan ja antaa lopun ilman tyhjentyä keuhkoistaan luonnollisesti vasta jälkitähtäyksen aikana.

Kun ampujan tekniikka alkaa olemaan jo vähän kehittyneempi ja hän tietää mitä viivalla tekee, kannattaa hänen muuttaa hengityssysteemiään seuraavalla sivulla olevalla tavalla.

Anne Viljanen Kroatian maastoMM-kilpailujen metsärastilla.

semifinaalit ja mitaliottelut ammuttiin

Bjelovarin keskuspuistossa, josta paikalliset

olivat hyvin ylpeitä ja avajaisissa sitä kehuttiin

Euroopan kauneimmaksi (mielestäni pientä

liioittelua). Puiston rastit ammuttiin reunalta

keskelle, jolloin yleisöllä oli hyvä näkyvyys

kaikille rasteille ja viimeiselle 60/50m rastille

oli rakennettu katsomo sekä videotaulu.

Keskuspuisto on täysin tasainen, joten siellä

ammutuissa rasteilla ei ollut korkeuseroja.

Joukkuekilpailu sekä henkilökohtaiset

Maastoammunnan EM-kilpailut järjestettiin Bjelovarissa, Kroatiassa, 6.-11.8.2007. Suomesta kilpailuihin osallistuivat Anne Viljanen (naisten vaisto), Anne Laurila (naisten talja), Reetta Ylöstalo (junioritytöt tähtäinjousi), Sami Erjansalo (miesten talja) ja Pasi Ahjokivi (miesten vaisto). Joukkue Pasia lukuun ottamatta kokoontui Helsinki-Vantaalla, Pasi tapasimme vasta Frankfurtin kentällä jonne Pasi lensi suoraan Brysselistä. Frankfurt – Zagreb lennon koko joukkue olikin sitten kasassa.

Ajomatka Zagrebista Bjelovariin oli hieman yli tunnin mittainen. EM-kisat olivat ensimmäiset arvokisat jotka Bjelovarin alueella järjestettiin koskaan, kaikki lajit mukaan lukien. Viralliset harjoitukset ammuttiin Bjelovarin jalkapallostadionilla keskustan läheisyydessä. Karsinta ja henkilökohtainen kilpailu semifinaaleja ja mitaliotteluita lukuun ottamatta ammuttiin metsäalueella noin 20 minuutin bussimatkan päässä hotellilta. Karsinnan ja pudotuskierrosten radat olivat kohtuullisen tasaisia, vaikka mahdollisuuksia kulmien käyttöön olisi ollut huomattavasti enemmän. Karsinnan radoille ei ollut juuri näkyvyyttä, pääsin seuraamaan vain muutamaa rastia. Pudotuskierrosten radoilla oli onneksi hieman enemmän näkyvyyttä ja pystyin seuraamaan joukkueen kilpailusuorituksia.

Kilpailujen finaaleja ammutaan nykyään mahdollisuksien mukaan myös keskustojen tuntumassa, jotta saadaan kilpailuille myös katsojia. Milloin meillä Suomessa?

Kilpailut sujuivat suomalaisittain hyvin. Karsinnasta jatkoon selvisivät kaikki ampujat Sami Erjansaloa lukuun ottamatta. Samin lopullinen sijoitus oli 33. Tähtäinjousen junioritytöissä kaikki neljä ampujaa jatkoivat suoraan semifinaaleihin. Muilla kolmella ampujalla kilpailu jatkui vielä kahdella 12 rastin pudotuskierroksilla seuraavana päivänä karsintaratojen viereen rakennetuilla pudotusradoilla. Molemmilta kierroksilta jatkoon pääsi tuloksen perusteella puolet

Anne Laurila valmiina suoritukseen

ampujista, eli ensimmäisen pudotuskierroksen aloitti 16 ampujaa ja toisen jälkeen olivat semifinaaliparit selvillä. Anne Viljanen eteni vakuuttavasti semifinaaleihin, ollen molempien pudotuskierrosten ykkönen. Pasin semifinaalipaikkaa saatiin jännittää loppuun asti, se ratkesi vasta toisella uusintanuolella Italian Mario Orlandia vastaan (Pasi ja Mario ampuivat tasatuloksen toisella kierroksella). Anne Laurila putosi pisteellä neljän parhaan joukosta ja Annen lopulliseksi sijoitukseksi tuli 5.

Finaalipäivän aloittivat juniorit. Reetta Ylöstalo hävisivät omat semifinaalinsa niukasti Tsekin Eva Spalenkovaa vastaan pistein 47-49. Pronssiottelussa Reetta kohtasi Slovenian Petra Krtin. Ottelu sujui tasaisissa merkeissä ja huipentui viimeisiin nuoliin. Reetta johti ennen viimeisiä nuolia kahdella pisteellä ja ratkaisi pelin ampumalla ensin x:n. Reetta voitti siis pronssia pistein 44-41. Naisten vaistossa Anne Viljanen hävisi yllättäen semifinaalinsa britti Mary-Ann Richardsonia vastaan pistein 43-47, mutta kasasi itsensä hienosti pronssiotteluun ja voitti siinä Italian Luciana Pennacchin murskaavasti lukemin 50 - 37. Annen pronssiottelun tulos oli myös päivän paras naisten vaistossa. Miesten vaistossa Pasi voitti semifinaalissa Ruotsin Mathias Larssonin pistein 53-50. Ottelu oli erittäin tasainen viimeiseen rastiin, jonka Pasi ampui selvästi ruotsalaista paremmin. Finaalissa Pasi kohtasi toisen ruotsalaisen, Erik Jonssonin. Ottelu oli jälleen tasainen, mutta kääntyi lopulta Jonssonin eduksi pistein 53-52. Pasin kohdalla on mienittava, että hänellä oli varmasti kisojen suurin fanijoukku. Meidän lisäksemme Pasia kannustivat Keski-Euroopan kisoista ja harjoituksista tutut belgialaiset ja hollantilaiset. Hallitseva vaiston maailmanmestari Italian Guiseppe Seimandi ampui pronssiotteluun huiman tuloksen 58 (/60) pudottaen molemmat pisteet kymmenen metrin tauluun.

Pasi palkintopallilla

Kilpailujen saldo oli siis suomalaisittain hieno: hopea, kaksi pronssia sekä sijat 5. ja 33. Kilpailujen paras maa oli Ruotsi, vaikka se jäi naisten joukkuekilpailussa ilman mitalia ja miehissäkin tuli "vain" hopeaa. Henkilökohtainen finaalipäivä oli Ruotsalaisten, he kahmivat 11 mahdollisesta mestaruudesta (tyttöjen vaistossa ei kilpailulla ollut EM-arvoa) kahdeksan jättäen muille vain naisten tähtäimen, tyttöjen tähtäimen ja miesten taljan.

Omassa joukkueessamme vallitsi kisojen ajan hyvä henki. Joukkueenjohtajana oli myös hienoa seurata urheilijoiden onnistumisia ja hyviä suorituksia läpi kisojen.

Filedarcher.org :n henkilökunta hoiti kilpailujen tulospalvelun sekä uutisoi sivuillaan kilpailujen tapahtumista läpi kisojen. Fieldarcherin sivuilta löytyy myös suuri kuvagalleria. Oma kuvagalleriani löytyy osoitteesta http://picasaweb.google.fi/pjronkan/

Perttu Ronkanen Joukkueenjohtaja

Luet juuri viimeistä Pirkka-lehden numeroa, sillä ensi vuonna Jousiampujalehden toimittaminen siirtyy Anne Laurilalle.

Haluan tässä kiittää kaikkien tekemieni noin 25 Jousiampujalehden uskollisia lukijoita. Uskon, että Annen johdolla Jousiampuja-lehti jatkaa ilmestymistään jälleen vähän säännöllisemmin ja sisällöltään entistä mielenkiintoisempana. Tehkää juttuja Jousiampuja-lehteen!

Pirkka-lehti ∥ Elovirta / jousiampuja

latkoa sivulta 11

Hengitys vaihtoehto 2

- 1. Hengitä pallean kautta rauhallisesti muutama kerta sisään ja ulos ennen suoritukseen lähtemistäsi
- 2. Samalla kun olet nostamassa joustasi, hengitä sisään syvään käyttäen tehokkaasti hyväksi palleahengitystä.
- 3. Kun olet saavuttamassa täyden vedon ja juuri aloittamassa lyhyttä ankkurointivaihettasi, päästä 30-50% keuhkoissasi olevasta ilmasta rauhallisesti ulos. Pidätä nyt täysin hengityksesi ja muista esijännitää vatsalihaksiasi (Valsava Manoeuvre). Tälla tavalla saat koko vartalosi pysymään vakaana ja siksi koet myös olevasi voimakkaampi.

Monet maailmanluokan jousiampujista, myös osa korealaisista huipuista, käyttävät vaihtoehto 2:ta hengitystekniikkanaan tai ainakin he käyttävät sitä oman hengitystekniikkansa perustana, mutta Kisik Lee kuitenkin toteaa, että vaihtoehto 1:ssäkin on monta etua, joten oikein ja harjoitellusti tehtynä ensimmäinenkin hengitystekniikka riittää, jopa kansainvälisissä kilpailuissa käyville ampujille.

Kisik Lee puhuu oikeaoppisen hengitysteknikan yhteydessä Valsalva Manoeuvrestä (manööveri on sanakirjassa määritelty taitoa vaativaksi liikkeeksi). Valsalvaa voidaan kuvata tempulla, jossa ampuja ikäänkuin tuntee täyttävänsä vatsansa ilmalla. Todellisuudessa vatsaa ei siinä kuitenkaan pumpata täyteen ilmaa, vaan se on vain sen kaltainen tunne. Me kaikki oikeastaan osaamme asian, mutta emme ehkä tunnista sitä. Selvittääkseni Valsalva-aiatusta kerron siitä tässä selventävän vertauskuvan avulla, jotta peremmin ymmärrät mitä sillä tarkoitetaan. Olet käyttämässä jakoavainta saadaksesi pultin päähän pahasti jumiutuneen mutterin irtoamaan. Aluksi koetat vääntää sitä ihan kohtuullisella voimalla, eikä se aukea! Lisäät keskittymistäsi, jännität vatsalihaksesi, pidätät hengitystäsi ja lisäät päättäväisesti voimaa tulevaan vääntöösi. Ja päättäväisesti ajattelet, aivan varmaan saan sen auki! Tätä on Valsala-ilmiö. Suomalaisessa urheilumaailmassa siitä käytetään myös ilmaisua vatsalihasten koonto ennen suoritusta.

Käytätpä päättää kumpaa hengitystapaa tahansa, täytyy sinun Kisik Leen mukaan hyödyntää suorituksessasi myös Valsalaa.

Ennen kuin lähdet suoritukseen, lisää happea verenkiertoosi palleahengityksen avulla, sitten teet Valsala-ajatuksen mukaisen vatsalihasten esijännityksen ja lähdet entistä

päättäväisempänä ja voiman tunteella suoritykseesi. Ja tulosta syntyy!

Molemmat tässä esitetyt hengityssysteemit ovat melkolailla samanlaiset, joten jos et ensimmäisellä lukemisella näe niissä eroja, lue ohjeet uudelleen!

Jousiam pujalehti ∥ Pirkka Elovirta

Matti Haikonen im Memoriam

Matti Haikonen oli syntynyt Räisälässä ja hän oli Lännen Sokerin palveluksessa, Säkylässä. Vielä muutamia vuosia sitten hänen perheensä perustama säkyläläinen Lännen Sokerin Jousiampujat oli vielä liiton jäsenenäkin. Matti Haikonen aloitti jousiammunnan jo 50-luvun puolessa välissä, harrastaen alussa enemmän maastoammuntaa. Matti voitti Tauluammunnan MM:n vuonna 1965 Västeråsin kisoissa (kuten Maire Linholmkin) Hän rikkoi ensimmäisenä maailmassa FITA:lla 1200 pisteen haamurajan ja teki useita maailmanja Suomen ennätyksiä ja voitti Suomen mestaruuksia. Myös hänen vaimonsa Elma ja koko muukin perhe harrasti jousiammuntaa kilpailu- ja edustustasolla.

Saavutustensa kunniaksi Matti Haikosen kotitien nimikin muutettiin Säkylässä Jousiampujantieksi. Ampujana Matti Haikonen oli niin sanottu pitkän tien kulkija, kehittäen taitonsa itse, mikä saavutuksiin peilattaessa on erittäin kunnioitettavaa. Hän toimi 1970 -luvulla myös jousiammuntavalmentajana. Jousiammunnasta luovuttuaan hän siirtyi keilailun pariin.

Matin ystävällinen ja iloinen olemuksensa oli kentillä kaikille tuttu ja varsinkin meille, kilpailukavereille, tieto vaatimattoman mutta tinkimättömän, rehdin ja hienon urheilijan poismenosta jo joitakin aikoja sitten on ollut surullinen uutinen.

Jousiampujalehti ∥ Veikko Virta

Maastoammuntaa

Suomen 11 hengen joukkue osallistui Walesissa 8.-9.9. vuoden 2008 maastoammunnan MM-kilpailun testikisaan. Säät olivat epätyypillisen kauniit. Jonkinlaisen käsityksen kuitenkin saimme sekä radoista että muista olosuhteista kukkuloiden keskellä Walesissa.

Kaikki lennot vievät Lontooseen. Näin ainakin joukkueemme kohdalla, joka teki matkaa kolmessa eri ryhmässä. Etujoukot lähetettiin perjantaiaamuna tutustumaan majoituspaikkaan, toiset kartoittivat päivän Lontoon nähtävyyksiä ja kolmannet lensivät Englantiin vasta illalla. Tapaamispaikkana oli Heathrown lentokenttä, josta kilpailun järjestäjät tarjosivat bussikyydin Walesiin yön hämärinä tunteina.

Portaita ja rinteitä

Lauantaiaamuna aurinko valaisi vastapäiset rinteet. Epätyypillinen keli Walesissa, tiesivät paikalliset. Tavanomaisempi tila olisi sateinen tai sumuinen sää.

Majoituspaikkamme Glamorganin yliopistolla sijaitsi kukkulan rinteellä ja 253 porrasaskelman päässä lähikaupasta. Jousiampujan aamulämmittelykin tuli aamupalan oheistuotteena matkalla portaita alas ruokalaan ja sieltä takaisin huoneistoihin. Jokaiselle oli tarjolla oma pieni opiskelijaboksi, kova patja ja oma suihku.

Lauantain kilpailupaikkana oli jousiammuntarata Glyncornelissa. Britit käyttävät aluetta omiin maajoukkueleireihinsä ja kilpailuihin ahkerasti. Maasto olikin vaihteleva ja mahdollisuuksia huikeiden rastien rakentamiseen paljon. Tällä kertaa radan rakentajat olivat käyttäneet vain joitakin jyrkkiä paikkoja. Vaikeimpia rasteja selvästi säästeltiin ensi vuoden MM-kisaan, samoja rasteja kun ei silloin saa käyttää.

Oman haasteensa ampumiseen toivat eri suuntiin kaartuvat rinteet, joista oli vaikea saada kiintopisteitä jousen suorassa pitämiseen. Taulukootkin aiheuttivat ainakin osalle pientä pähkäilyä.

Kilpailussa oli 77 ampujaa yhdeksästä eri maasta. Sen lisäksi isäntämaan ampujat edustivat joko Walesia, Englantia tai Britanniaa. Suomen joukkue nautti ampumisesta, maastoista ja hyvästä tunnelmasta kansainvälisessä kisassa.

Kulttuurishokki

Molempina päivänä rata oli rakennettu siten, että se kiersi kolme kahdeksan rastin lenkkiä, joiden välissä reitti kulki kisakeskuksen kautta. Tässä kohden britit halusivat aina pitää tauon, jotta he voisivat syödä eväitä, hakea kahvia tai teetä ja rupatella mukavia muiden ampujien kanssa.

Suomalaiset kummastelivat vieressä, kun sikäläiset eivät tehneet elettäkään lähteäkseen jatkamaan, ennen kuin vähintään vartti oli kulunut. Eihän siinä sitten auttanut muu kuin odotella kiltisti, että porukka saa rentoutua rauhassa ja että edelliset ryhmätkin ymmärtäisivät lähteä seuraavalle rastille.

Suomen kisoissa kyseinen käytös ei tulisi kuuloonkaan, kun joukosta aina löytyy niitä kiireisiä, jotka haluavat päästä lopettamaan mahdollisimman pian. Erikoista tavassa oli myös se, että taukopaikoilla kohtasivat ampujat, jotka olivat ampuneet eri osia radasta. Tietojen vaihtamiselle oli siis luotu otolliset olosuhteet.

Varo jousiampujia – rhybudd saethyddiaeth yn digwydd

Wales on kaksikielistä aluetta. Niinpä jousiampujistakin varoitettiin myös toisella kotimaisella. Varoitukset olivat tarpeen, koska toinen kilpailupäivä ammuttiin museoalueella, johon on tuotu rakennuksia eri aikakausilta ja eri puolilta maata.

Paikka on suosittu retkeilykohde ja turisteja voi olla alueella viikonloppuisin parhaimmillaan jopa tuhansia. Hieno ympäristö jousiammunnalle, vaikkakin maastoammunnan kannalta turhan tasainen. Nyt aluetta ja sen toimivuutta testattiin MM-kilpailujen finaaleita varten.

Pieniä piste-eroja ja ennätyksiä

Itse kisasta muodostui jännittävä ja kovatasoinen. Tiukimmille joutui Haaviston Jari, joka ampui koko viikonlopun aikana vain neljä pistettä alle maksimituloksen (716). Silti hän jäi kolmanneksi kahden x:n erolla toiseksi tulleeseen USA:n Dave Cousinsiin. Heitä pisteen parempana voiton vei isäntämaan Chris White.

Suomalaisten hyvää panosta miesten taljassa täydensivät Janne Sumusalo 7. sijalla (705) ja Hannu Rautio 19. sijalla (674).

Miesten vaistossa Tomi Knuutila nousi toisena päivänä hienosti kolmanneksi, mutta hopeakaan ei ollut kaukana: vain muutaman viitosen päässä.

Vaistoluokassa Anne Viljanen päätti näyttää miehillekin mallia: hän vei naisten voiton suvereenisti ja olisi tuloksellaan 607 voittanut miestenkin ykkösen kolme viitosta parempana. Niinpä Maamme-laulu kajahti Walesin illassa.

Suomen lippu liehui salossa myös naisten taljan mitaliseremonioissa, kun Anne Laurila nousi kakkoskorokkeelle. Voitto lipsui kahden pisteen päähän.

Monet joukkueestamme ampuivat kisassa ilahduttavasti omia ennätyksiään. Lukemiaan parantelivat ainakin Haije, Vesa, Anne V., Eija ja Tomi.

Finaaliharjoittelua ja kuohuviiniä

Kisajärjestäjät halusivat tarjota yleisölle erityistä nähtävää, joten vaikka lopputulokset tulivatkin 2x24 rastin mukaan, ammuttiin lopuksi vielä neljän parhaan finaalikierrokset museoalueella.

Tosin finaalit olivat kovin epäviralliset säännöiltään, nimittäin joka rastilla kukin ampui vain yhden nuolen. Tasatilanteet ratkesivat sillä, kenen nuoli oli viimeisellä, 60 metrin rastilla lähimpänä keskustaa, eli uusintanuolia ei ammuttu.

Annet hoitivat luokissaan voitot kotiin, joten illalla koko joukkue pääsikin palkinnoksi saatujen kuohuviinien makuun juhlistamaan hyvin onnistunutta kisamatkaa.

Kilpailumatkalla kuulimme ehdotuksesta, joka läpimennessään muuttaisi maastoammunnan pistelaskua. Fitan maastoammunnan sääntöjä kehittävä työryhmä kaavailee x-osuman muuttamista kuuden pisteen arvoiseksi. Tämän uudistuksen myötä voitaisiin saada piste-eroja myös parhaiden talja-ampujien välille.

Kaikkiaan reissu oli onnistunut ja joukkueen henki mitä loistavin. Kiitokset kaikille mukana olleille!

Annet Viljanen ja Laurila

Tulokset Walesista:

NV	
1. Anne Viljanen	607
2. MaryAnn Richardson, GBR	591
3. Andreja Izgorsek, Slovenia	542
N	
1. Naomi Folkard, Englanti	664
2. Amy Oliver, GBR	646
3. Natalie Dielen, Sveitsi	627
6. Harriet Hyvärinen	570
7. Carita Jussila	529
NT	
1. Lucy Holdernes, England	700
2. Anne Laurila	698
3. Susan Davies, Wales	678
8. Eija Rinne	600
MV	
1. Miha Kosec, Slovenia	607
2. Phillip Fitzpatrick, GBR	589
3. Tomi Knuutila	589
NT	
1. Jon Shales, GBR	649
2. Matija Zlender, Slovenia	648
3. Sigmund Lindberget, Norja	644
7. Vesa Tarhala	629
МТ	
1. Chris White, Englanti	717
2. Dave Cousins, USA	716
3. Jari Haavisto	716
7. Janne Sumusalo	705
19. Hannu Rautio	674

Markku **Pakkasesta** tuli SJAL:n uusi puheenjohtaja

Lokakuussa Tampereen Ratinan kentän kokoustiloissa pidetyssä SJAL:n sääntömääräisessä liittokokouksessa valittiin SJAL:lle uusi puheenjohtaja ja uusi liittohallitus. Lisäksi kokouksessa hyväksyttiin vuoden 2008 budjetti ja toimintasuunnitelma.

Tämä liiton tulevaisuuden kannalta tärkeä liittokokous oli houkutellut varsin monet seurat lähettämään edustajansa Tampereelle, jossa on ennekin pidetty liiton tulevaisuuden kannalta tärkeitä liittokokouksia. Paikalla oli yllättävän suuri osallistujakunta, sillä kokouksen työlistallahan oli kiinnostavia asioita, joista tietenkin tärkein oli uuden puheenjohtajan valintaja.

Uuteen liittohallitukseen tuli valituksi Risto Ylätalo (Ky-Jo), Zoltan Kozy (Po-Jo), Juhani Jattu (Ri-Jo) ja ainoana uudelleen valituksi tulleena Miika Aulio (TapErä). Vanhoina jäseninä hallituksessa jatkavat Seppo Hautamäki (Po-Jo), Pauli Rantanen (TapErä), Marko Järvenpää (RJA) ja Sami Erjansalo (Sai-Jo).

Käydyssä tiukassa puheenjohtajavaalissa, jossa olivat ehdolla OJM:n Matti Soininen ja itäsuomalainen Keskustapuolueen kansanedustaja Markku Pakkanen, valituksi tuli Markku Pakkanen äänin 89-77. Kansanedustaja Pakkasella on edessään mielenkiintoiset ja opiskelun täyteiset vuodet, sillä hänellä ei ole lajista minkäänlaista omaa kokemusta. Tämä saattaa kuitenkin olla jopa etu, sillä hänellä ei näin ollen ole myöskään mitään ennakko-asenteita tai painolasteja alkavasta liitto-työskentelystä.

Onnittelut puheenjohtaja Pakkaselle!

Jousiampujalehti ∥ Pirkka Elovirta

Välinetekniikkaa

,len sen jälkeen kuin näin Olulun sisäMMkilpailuissa vuonna 1991 venäläisellä maailmanmestari Vladimir Esheevillä täyshiilikuituisen keskiosaprototyypin, ollut innostunut täyshiilikuituisista jousista, sillä Esheevin hiilikuidusta tehty jousi oli käsittämättömän kevyt! Ensimmäinen oma osittain hiilikuidusta valmistettu jousi oli Win & Winin Infinite, joka ei kuitenkaan ollut juurikaan paljon tavallista kokoalumiinista keskiosaa kevyempi. Sitten kuului Italiasta kummia. Huhujen mukaan italialainen pienyritys oli tuomassa markkinoille keskiosan, joka painaa vain 600 grammaa! Samoihin aikoihin kuulin myös Win&Winin tuovan markkinoille täyshiilikuituisen Innon. Innoa oli ollut korealaisten kanssa kehittämässä italialainen maailmanmestari Michele Frangilli, jonka mielestä jousen keskiosassa on oltava riittävästi painoa. Koska Innon painoksi ilmoitettiin 1290 grammaa, päädyin ostamaan itselleni kevyemmän FiberBown.

En oikein ymmärtänyt miksi korealaiset tekivät kevyestä hiilikuituinen jousen, joka painaa saman verran kuin alumiininen. Käsittääkseni juuri jousen keskiosan keveys antaa huikeita mahdollisuuksia hallita jousen kokonaismassaa ja etenkin sen tasapainottamista vakaajiin lisättävien painojen avulla. Inno painoi minusta liikaa, mutta kun sain pitää Innoa, jossa oli myös Inno-kaaret käsissäni Saksan Leipzigin MM-kisoissa olleessa

Win&Winin myymäläteltassa, innostuin itsekin siitä tosissani! Se tuntui mukavalta kädessä ja siitä oli mukavan kepeätä jännittää! Innon paino vain askarrutti minua yhä, sillä olin varsin tyytyväinen FiberBowni painoon.

Win&Win kertoo Innon olevan varsin innovatiivisesti rakennetun kilpajouseni. Keskiosa on kahdesta eri hiilikuidusta kokoonpantu. Sisällä oleva runko-osan vahvistus on tehty vähän mystisestä U/D posthiilikuidusta, jonka todellinen rakenne ja aines lienee varsin varjeltu W&W-salaisuus! Post tarkoittaa sanakirjan mukaan pystytukea tai paalua, joten oletettavasti tässä hiilimateriaalissa kuidut ovat pituussuuntaisia. Sen päälle laminoidaan "tavallista" ristikutoista hiilikuitua, jota korealaiset kutsuvat Royaliksi eli kuninkaalliseksi hiilikuiduksi. No, ovatpahan nuo hiilikuitu pinnat sitten mitä tahansa, väittää Win&Win, että Inno keskiosa ja lavat ovat laukaisussa kilpailijoitaan huomattavasti vähemmän kiertoliikettä antavia. Win&Winin esitteessä on oheinen kaksoiskuva, jossa lavan yläpuolelta katsottuna Inno tekee paljon vähemmän epämääräistä liikettä. Toisin sanoen Innotekniikkaa käyttettäessä jousen keskiosa ja lavat vääntyilevät vähemmän kuin tavallisessa

Tavallinen lapa syheröi yläkuvassa huomattavan paljon laukaisussa (vihreä leveä ja epämääräinen viivakasa)

InnoCarbon keskiosa ja lavat käyttäytyvät rauhallisemmin (vihreä viivakasa on kapeampi ja lavan pääkin näyttäisi rauhoittuvan nopeammin)

Innocarbon-lapojen erinomaisen kiertojäykkyyden lisäksi, Win&Win kertoo esitteissään Inno keskiosankin vääntyvän pystyakselinsa suhteen laukaisussa vain 0,1millimetriä, kun tavallinen alumiinikeskiosa vääntyy heidän tutkimustensa mukaan jopa 0,2-0,3 millimetriä.

InnoCarbon keskiosa on kiertojäykkä, mutta kuitenkin se tuntuu pehmeältä laukaisussa. Kiertymä on lapataskuista mitattuna vain noin 0.1 millimetriä!

Näiden varsin hyvien ominaisuuksien lisäksi Win&Win kertoo, että sekä InnoCarbon keskiosan lapakiinnitysten, että InnoCarbon lapojen huolellisen tutkimusten ja valmistuksen ansiosta, lavoissa ei ilmene, kuten he ilmiötä kutsuvat towering effectiä eli korkean tornin luonnollista huojuntaa. Tästä aiheesta Win&Win käyttää kuvaa, jossa Win&Winin tekemät Carbon-lavat ovat lähes huojumattomat kuin Eiffel-torni (todellisuudessa Eiffeltornikin huojuu vähän ja samoin myös Win&Winin lavat), mutta tavalliset lavat huojuvat vielä huomattavasti enemmän.

Inno-lavat (Eiffel-torni)

Tavalliset lavat (huojuva torni)

ja kun Inno-keskiosa on suunniteltu siten, että siinä on mahdollisimman vähän vääntöjä, lienee heidän torniväitteessään jotain perääkin. Ajatusta tukee myös edellisen sivun lapakuvat ja kun kysyin seurakaveriltani Juuso Huhtalalla, jolla on ollut jo pitkään InnoCarbon lavat, hänen mukaansa ne toimivat tehokkaasti ja niitä on miellyttävä jännittää. Uskottava Juusoa on, sillä ainakin hän ampuu niillä varsin hyvin.

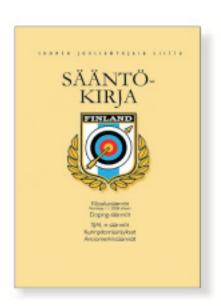
Win & Winkin uskoo minun lailla hiilikuidun ylivoimaisuuteen, sillä sen hiilikuitujousi- ja lapavalikoimat ovat varsin mittavat. Kaksi täyshiilikuituista keskiosaa; Inno ja nyt tavallista Innoa 190 grammaa kevyempi uutuus Inno X-lite, yksi hiilikuituhybridi (mitä sitten lieneekään, mutta W&W kertoo tämän keskiosan valmistuksessa käytetyn myöskin kahta eri hiilikuitua) eli uusi ProAccend Carbon, vanha NX Expert hiilikuitu/alu-miinikeskiosa ja hiilikuituyhdistelmälapoja on InnoCarbonien lisäksi heidän mallistossaan useita.

Nyt kun InnoCarbonista on markkinoille tulossa uusi, kevyempi X-lite-kevytversio, päätin sellaisen tilata itselleni Sherwood-Shopista, sillä 1000 grammaa on paljon vähemmän kuin 1190 grammaa, itse asiassa tasan 190 grammaa!

Win & Winin uusituilla kotisivuilla on slogan: Come and experience the sciense of shooting with InnoCarbon riser and limbs. Vaikka tässä jutussani onkin hieman satiirinen maku, uskon silti itse Innon innovatiivisuuteen!

Jousiam pujalehti ∥ Pirkka Elovirta

Uutta materiaalia SJAL:Ita

SJAL:n sääntökirja

SJAL julkaisee vuoden vaihteessa nettisivuillaan uuden sääntökirjan, jossa on mukana kaikki SJAL:n tärkeimmät säännöt yksissä kansissa. Kirjassa on myös kauan odotetut uudet kansalliset kilpailusäännöt, jotka ovat voimassa 1.1. 2008 alkaen, vuoden 2007 liittohallituksen hvväksyminä. Sääntöien työstämisestä FITA:n kansainvälisistä kilpailusäännöistä kansalliseen jousiammuntakilpailutoimintaan sopiviksi on vastannut SJAL:n liittohallituksessa vuosia sen sääntöspesialistina toiminut Mika Savola. Tässä A5:n kokoisessa kirjasessa, jonka monistamisesta varmaankin vuoden vaihteen jälkeen työnsä aloittava uusi liittohallitus tekee jossakin vaiheessa toivottavasti positiivisen päätöksen on myös voimassa olevat SJAL:n säännöt. Varsinkin jos olet kansallinen kilpailutuomari tai innostunut kilpailuissa käyvä kilpailija ja sinulla on mahdollisuus printata sääntökirja, kannattaa se sinun varmastikin tulostaa ja lukea. Se mikä tässä sääntökirjan sähköisessä nettiversiossa on hyvää, on se että siinä tietenkin myös sähköinen haku tietokoneella onnistuu. Haun avulla löytää sääntökirjasta jopa paperiversiota helpommin juuri tarvittava sääntökohta. Tässä uudessa sääntökirjassa ei enää ole, kuten vanhassa kilpailusääntökirjassa, kansainvälisesti hyväksyttyjen jousiammunnan doping-sääntöjen suomennosta, niiden

pituuden ja jatkuvan muuttuvuuden vuoksi. Ajan tasaiset Doping-säännöt löytyvät toivottavasti lähiaikoina myös SJAL:n netistä.

Kilpailun järjestäjän käsikirja

Myös tämä kilpailuja järjestävän seuran kilpailuorganisaation ihmisille tarkoitettu SJAL:n julkaisu on toistaiseksi ainoastaan luettavissa ja printattavissa liiton nettisivuilta. Toivon kirjasen tekijänä, että liitto monistaa myös sen jonakin päivänä paperiversioksi, jolloin se on ehkä konkreettisemmin hyödynnettävissä kilpailujen järjestelyjä suunniteltaessa

Kirjasessa olen käsitellyt lyhyesti kunkin virallisen Suomessa yleisesti käytössä olevan kilpailumuodon tärkeimmät, niiden järjestelyissä huomioitavat asiat. Kirjasen loppuun olen tehnyt kuvaosuuden, jossa on kuvat mittoineen kilpailuissa käytettävistä tauluista, sääntöjen mukaan tarvittavista ratavarusteista ja myös sellaisista lisävarusteista, jotka tekevät kilpailujen järjestelyistä tavallista laadukkaamman.

Kirjasen sisältämä tieto on tarkoitettu vain kilpailujen järjestämiseen. Se ei sisällä siis mitään varsinaisia kilpailusääntöjä, joten se ei välttämättä yksistään riitä, vaan mielestäni oheista uutta sääntökirjaa kannatta pitää myös koko ajan järjestelytyössä mukana.

SJAL:n kilpailusäännöissä todetaan, että kaikki pistevyöhykkeillä olevat nuolten osumareiät tulee aina merkitä sopivalla tavalla tulosmerkinnän yhteydessä. Kansainvälisissä arvokilpailuissa yleensä nuolien osumareiät merkataankin pienellä viivalla reiän reunaan. Tätä sääntöä ei Suomessa kuitenkaan lähes koskaan noudateta, vaikka se auttaisi ongelmallisissa pisteratkaisutilanteissa, kuten pompun sattuessa tai nuolen mennessä läpi taustan, tuomareita ratkaisemaan nuolen antamat pisteet helposti.

Sääntömme sanovat myös, että taustaan kokonaan uponneen ja näkymättömissä olevan nuolen osuma-arvon ratkaisee vain tuomari. Tässäkin tilanteessa reikien merkkaamisesta olisi ampujalle varmastikin etua.

Pompusta säännöissämme sanotaan seuraavasti. Mikäli nuoli osuu taustaan ja kimpoaa siitä pois, merkitään sen osuma-arvo taulusta löytyvän merkkaamattoman reiän tai jäljen mukaan, edellyttäen että kaikki muut reiät on merkitty ja että tuomari voi tunnistaa merkitsemätön reiän.

Tiedätkö sinä, miten toimia jos nuolesi pomppaa yllättäen taustasta? Pompun tapahtuessa toimitaan sääntöjen mukaan seuraavasti. Jos ammut yksin taustaasi, ammut kaikki nuolesi loppuun ja jäät seisomaan ammuntalinjalle ja nostat jousesi pääsi yläpuolelle (tai lipun) merkiksi tuomareille.

Jos samaan taustaan ampuu useampia kilpailijoita samanaikaisesti, kaikki kilpailijat lopettavat ammunnan ja jäävät ammuntalinjalle yhden heistä nostaessa jousensa (tai lipun) päänsä yläpuolelle. Sitten kun muut ammuntalinjalla olevat kilpailijat ovat ampuneet sarjansa loppuun tai ammunta-aika on päättynyt, keskeyttää ammunnanjohtaja ammunnan. Kilpailija, jonka nuoli on ponnahtanut taustasta sekä tuomari siirtyvät taululle, missä tuomari määrittää osumakohdan, kirjaa muistiin osumaarvon ja merkitsee reiän. Tuomari osallistuu myöhemmin kyseisen sarjan tulosten merkitsemiseen.

0

Tuomari siirtää ponnahtaneen nuolen taustan taakse siksi aikaa, kunnes koko sarjan tulokset on merkitty. Kun kenttä on jälleen vapaa, antaa ammunnanjohtaja merkin kilpailijoille, joiden taustassa pomppu tapahtui, jatkaa ammuntaansa.

Tämän taustan kilpailijat jatkavat kolmen tai kuuden nuolen sarjansa nyt loppuun, eikä saman aikaisesti linjalla saa olla muita kilpailijoita. Ammuttuaan nuolensa siirtyvät taustan kilpailijat taululle ja merkitsevät pisteensä. Pompanneen nuolen pisteet merkitsee kyseisen kilpailijan korttiin kuitenkin tuomari, joka myös varmistaa tuloksen ja merkinnän vielä nimikirjaimillaan.

Toinen varmasti jokaisen kilpailijan yllättävä tapahtuma on, jos nuoli jää roikkumaan taulusta. Jos näin käy, tulee tauluun yksin ampuvan kilpailijan ja myös kaikkien samaan taustaan ampuvien kilpailijoiden keskeyttää ammuntansa heti ja nuolen ampunut

kilpailija ilmoittaa siitä nostamalla jousensa päänsä yläpuolelle (tai lipun) tuomareille, kuten pompunkin yhteydessä. Kun muut ammuntalinjalla olevat kilpailijat ovat ampuneet sarjansa loppuun, siirtyvät tuomari ja kilpailija taululle, määrittävät osuma-arvon, poistavat nuolen, merkitsevät reiän ja asettavat nuolen taustan taakse. Kyseisen taulun kilpailijat ampuvat ampumatta jääneet nuolensa, ennenkuin ammunnanjohtaja antaa yleisen ammunnan tai tulosten merkitsemisen jatkua. Tuomari osallistuu myöhemmin kyseisen sarjan tulosten merkitsemiseen.

Entä miten toimit sääntöjenmukaan oikein, jos nuolesi menee taulusta kokonaan läpi? Tilanne on täysin selvä jos olet merkannut osumareiät tauluusi. Nuolesi osuma-arvo on sen pistevyöhykkeeseen jättämän reiän mukainen, jota ei ole merkitty. Edellyttäen siis, että olet todella merkannut kaikki nuolten osumareiät ja että tulosten merkkauksessa merkitsemätön reikä voidaan tunnistaa. Mikäli et ole merkinnyt osumareikiä, sinun täytyy kutsua paikalle tuomari ratkaisemaan ongelma.

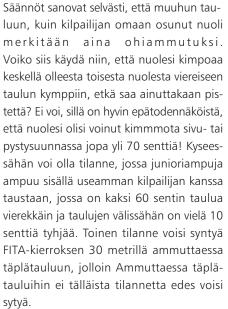
Mikäli tuomarilla ei ole mitään mahdollisuutta tulkita osumaasi, hän tulkitsee silloin nuolen ohiammutuksi! Ammuttua nuolta kun ei sääntöjen mukaan voi juurikaan ampua uudelleen. Reikien merkkaaminen kannattaa siis tehdä aina!

Entä jos nuolesi osuu toiseen nuoleen ja jääsiihen kiinni? Tässä tilanteessa nuolesi osuma-arvo on sama kuin sen nuolen, johon se on osunut ja jossa se on kiinni. Ehkä useimmin tapahtuu kuitenkin niin, että ammut nuolen toisen nuolen perään ja se ponnahtaa siitä taustaan. Vaikka nuolen nokissa, josta nuolesi ponnahti pois olisi selvä jälki ja varmasti näit, että osuit keskelle, on nuolesi antamat pisteet valitettavasti vain ne, missä pistevyöhykkeessä nuolesi taulussa nyt on.

Mutta huomaa kuitenkin, että jos nuolesi osuu toiseen nuoleen ja ponnahtaa sen jälkeen kokonaan pois taulusta, merkitään nuolelle sama osuma-arvo kuin on iskun saaneella nuolella! Edellyttäen että iskujäljet ovat tunnistettavissa. Tämä saattaa tuntua vähän kummalliselta, kun äskeisessä tapauksessa sait vain pisteet nuolen osumakohdasta, mutta näin se vain sääntöjen mukaan on!

Jousiampuja

Jatkoa sivulta 14

Säännöissä on myös kohta, jossa todetaan että, jos nuoli löytyy maasta taustan edestä tai sen takaa, ja jonka ampuja väittää pompanneen tai menneen läpi taustasta, täytyy tuomarin ensin todentaa, että se on varmasti ensin osunut taustaan. Mikäli taulusta löytyy pistevyöhykkeiltä enemmän kuin yksi merkitsemätön osumareikä, kun pomppu tai läpimeno on tapahtunut, annetaan kilpailijalle alimman merkitsemättömän reiän mukainen osuma-arvo.

Ottelukierroksilla nuolen mennessä taustasta läpi, pompputilanteessa tai sen jäädessä roikkumaan taustaan, ei kilpailua keskeytetä.

Tulosten kirjaamisen jälkeen ammunnanjohtajan on, ennenkuin mitään merkkiä ammunnan jatkumisesta annetaan, varmistettava, ettei taustoihin ole jäänyt nuolia.

Mikäli nuolia on vahingossa jäänyt taustaan, ammuntaa ei keskeytetä. Nuolensa unohtanut kilpailija voi ampua sarjansa käyttäen toisia nuolia tai ampua kyseiset nuolet matkan päätyttyä. Tuomari osallistuu ko. sarjan tulosmerkintään ja varmistaa, että tauluun jääneet nuolet tarkistetaan kilpailijan tuloskortista, ennenkuin yhtään nuolta vedetään pois taustasta.

Mikäli kilpailija jättää nuolensa esimerkiksi maahan taulujen luo, saa hän ampua seuraavan sarjansa käyttäen varanuoliaan, mikäli tuomarille on ilmoitettu asiasta ennen ammunnan alkua.

Jousiampujalehti ∥ Pirkka Elovirta

Philadelfian Bowmen oli ensimmäinen jousiammuntaseura Amerikan mantereella, jossa järjestettiin myös kilpailuja. Intiaanien ei tiedetä järjestäneen kilpailuja, mutta niin kuin kaikki tiedämme he olivat kuitenkin taitavia jousiampujia.

Amerikka

Amerikkalaisen kilpajousiammunnan historia ei ulotu ajassa kovinkaan kauas taaksepäin. Uusia siirtokuntia rakennettiin kaikkialle Pohjois-Amerikan mantereelle niin kovalla kiireellä, ettei näillä lännen uudisasukkailla ollut kertakaikkiaan aikaan vanhoille urheiluharrastuksilleen Euroopasta. Ei siis myöskään jousiammunnalle.

Intiaanit toki ampuivat jousella, mutta toistaiseksi ei ole löytynyt myöskään minkäänlaisia todisteita siitä, että he olisivat jotenkin kilpailleet taidoistaan.

Ensimmäiset kilpajousiammunnasta innostuneet olivat Philadelfiasta. Vuonna 1829 ryhmä arvostettuja miehiä muodostivat klubin, joka omistautui vain jousiammunnalle. Ryhmä sai nimekseen The United Bowmen of Philadelfia.

Modernin ajan kilpaurheilua

Ensimmäiset olympian kilpailut pidettiin Ateenassa vuonna 1896. Jousiammunta ei kuitenkaan vielä ollut mukana ensimmäisten 14 lajin valikoimassa. Seuraavat olympialaiset järjestettiin neljä vuotta myöhemmin eli vuonna 1900 järjestettyjen Pariisin maailmannäyttelyn yhteydessä. Silloin jousiammunta esiintyi ensimmäisen kerran olympia-lajina. Pariisin kilpailuissa oli mukana useampia jousiammuntakilpailumuotoa, tavallisten tauluammunnan lisäksi, joita oli kahta erilaista, siellä ammuttiin myös kaksi Popinjay-kilpailua, jossa maalitaulu oli korkean tangon nokassa. Seuraavissa olympialaisissa, jotka pidettiin St. Lousissa USA:ssa myöskin maailmannäyttelyn yhteydessä jousiampujat olivat jälleen kuvioissa mukana. Silloin niihin sai osallistua myös naiset. Itse asiassa St Lousin jousiammuntakilpailu oli näin ensimmäinen olympialaji, johon naiset saattoivat ottaa osaa!

Lontoon olympialaisissa vuonna 1908 oli jousiammunta vielä lajivalikoimaissa. Vanhassa

Naisia urheilullisissa asuissa Lontoon olympialaisissa 1908.

tuosta Lontoon jousiammuntakilpailusta otetussa valokuvassa on jousiampujattaria pukeutuneina parhaisiin urheilutamineisiinsa. Lontoon kisojen jälkeen olympialaisten järjestämiseen tuli 12 vuoden tauko epävarmojen aikojen takia ja 1914-1918 väisinä vuosina lähinnä Euroopassa riehuneen 1. maailmansodan takia. Kun Belgialainen Antwerpenin kaupunki järjesti seuraavan kerran, rauhan palattua, olympialaiset vuonna 1920, oli jousiammunta pudonnut pois sen lajivalikoimasta, lähinnä yhtenäisten sääntöjen puutteen takia.

Siitä alkaen maailman jousiampujat lobbailivat kaikin mahdollisin keinoin saadakseen lajin takaisin olympialaisiin. Työlle saatiin lisää painoarvoa kun vuonna 1931 Puolassa seitsemän valtion (Ranska, Puola, Zcekkoslovakia, USA, Ruotsi, Romania ja Italia) yhteisellä päätöksellä perustettiin kansainvälinen jousiampujien liitto eli FITA (Federacion Internationale de Tir à L'arc), joka aloitti voimakkaasti ajamaan jousiammunnan palauttamista uudelleen olympialaisten lajiksi. Fitan presidentti englantilainen rouva Inger Frith (toimi vuosina 1961-1977) teki uupumatonta työtä asian onnistumiseksi ja voi vain kuvitella sitä riemua lajin harrastajien keskuudessa, kun vuonna 1972 järjestetyissä Münchenin olympialaisissa pitkäaikainen haave toteutui!

Fitan presidenttinä 16 vuoden ajan toiminut amerikkalainen Jim Easton (toimi vuosina 1989-2005) teki myös pyyteetöntä työtä jousiammunnan olympiastatuksen voimistamisen eteen. Hänen aikanaan ja toiveistaan johtuen jousiammunnalle on vihdoin saatu kehitettyä kilpailumuoto, joka tyydyttää Kansainvälisen Olympialiikkeen sen lajeilleen asettamia kiinnostavuusja seurattavuusvaatimuksia. Tämä on vahvistanut lajin asemaa olympialajina. Vuoden 1966 Atlantan kisojen jälkeen jousiammunta onkin ollut yksi katsotuimmista olympialaisten televisiolajeista.

Suomalaisen kilpajousiammunnan alkuvaiheista vuosina 1947-1997 kannattaa lukea Antti Koskimäen liiton historiaa käsittelevästä kirjasta Jousella, nuolella ja sydämellä.

Jousiampujalehti ∥ Pirkka Elovirta

SAMICK

Korealainen Samick tekee laadukkaita tähtäinjousia jokaiseen käyttötarkoitukseen. Kilpailemiseen maailman huipulla, tavalliseen seuratasoiseen aktiiviharrastamiseen kuin myös oikeaoppisten alkeiden opettamiseen. Tässä on hyvä vaihtoehto seuroille alkeiskoulutusjousiksi, tai ensimmäistä oman jousen hankintaa harkitseville. Nämä Samick-jouset ovat kunnollisia ja toimivia, eivätkä liian kalliita. Huippusamickejakin meiltä SherwoodShopista tietenkin löytyy!

80€

Pituus: 23 tuumaa Paino 1110 grammaa Valmistusaine: alumiini International-lapakiinnitys

Privilege-lavat:

80€

Pituudet: 64", 66",68" (23" keskiosa) Paunat: 20-36 # Lasikuitulavat Athlete-keskiosa:

295€

Pituudet: 25 tuumaa Paino 1285 grammaa Valmistusaine: alumiini International-lapakiinnitys

Athlete-lavat:

245€

Pituudet: 66", 68", 70" Paunat: 28-40 # Carbon/foam-yhdistelmälapa

Athlete-lapoja on saatavana myös lasikuituisina

170 €

Edullisesti myös:

Cartel K Championshipkilpatähtäin

Cartel Triple-joustotalla

Black Sheep-etuvakaaja

30€

12€

30€

Maneesikatu 2, Helsinki, puhelin 09-1356508, www. sherwoodshop.fi